

**Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de
Betonproductenindustrie**

Actuariële en bedrijfstechnische nota 2024

Vastgesteld op 14 juni 2024

Inhoudsopgave

VOORWOORD	3
1 ORGANISATIE EN INTERNE BEHEERSING	4
1.1 HET FONDS.....	4
1.2 ORGANISATIE VAN HET FONDS.....	4
1.2.1 <i>Bestuur</i>	0
1.2.2 <i>Commissies</i>	0
1.2.3 <i>Verantwoordingsorgaan</i>	2
1.2.4 <i>Raad van toezicht</i>	3
1.2.5 <i>Certificering en controle</i>	3
1.2.6 <i>Sleutelfuncties</i>	4
1.2.6.1 <i>IOPR-II richtlijn</i>	4
1.2.6.2 <i>Risicobeheerfunctie</i>	4
1.2.6.3 <i>Interne auditfunctie</i>	4
1.2.6.4 <i>Actuariële functie</i>	4
1.3 UITBESTEDING.....	4
1.3.1 <i>Inkoopprocedure</i>	5
1.3.2 <i>Pensioenbeheer</i>	5
1.3.3 <i>Fiduciair beheer</i>	5
1.3.4 <i>Vermogensbeheer</i>	6
1.3.5 <i>Adviserend actuaris</i>	6
1.3.6 <i>Projectleider implementatie pensioenakkoord</i>	6
1.4 BEHEERSMAATREGELEN EN INTERNE CONTROLE.....	7
1.4.1 <i>Interne beheersing fonds</i>	7
1.4.2 <i>Interne beheersing uitbestedingsrelaties</i>	10
1.5 ALGEMENE VERORDENING GEGEVENSBESCHERMING.....	11
2 DOELSTELLINGEN, BELEIDSUITGANGSPUNTEN EN RISICOHOUING	12
2.1 MISSIE, VISIE, BELEIDSUITGANGSPUNTEN, STRATEGIE.....	12
2.2 COMMUNICATIEBELEID.....	14
2.3 UITBESTEDINGSBELEID.....	15
2.4 INKOOPPROCEDURE.....	16
2.5 AFKOOPBELEID.....	16
2.6 INTEGRAAL RISICOMANAGEMENT.....	17
2.6.1 <i>IRM-commissie en de sleutelfunctie risicobeheer</i>	17
2.6.2 <i>Risicohouding</i>	18
2.6.3 <i>Haalbaarheidstoets</i>	18
2.6.4 <i>Integraal risicobeleid</i>	19
2.6.5 <i>Niet-financiële risico's</i>	19
2.6.6 <i>Eigen Risico Beoordeling</i>	21
3 PENSIOENREGELING	22
3.1 VERPLICHTE AANSLUITING.....	22
3.2 VRIJWILLIGE AANSLUITING.....	22
3.3 VRIJWILLIGE VOORTZETTING.....	22

3.4	EXCEDENTREGELING	22
3.5	DISPENSATIE	23
3.6	UITVOERINGSREGLEMENT	23
3.6.1	<i>Invulling</i>	23
3.6.2	<i>Aangesloten werkgevers</i>	23
3.7	KENMERKEN VAN DE PENSIOENREGELING.....	23
4	HERVERZEKERING.....	28
5	FINANCIËLE OPZET.....	28
5.1	TECHNISCHE VOORZIENINGEN	28
5.1.1	<i>De voorziening pensioenverplichtingen</i>	29
5.1.2	<i>Overige technische voorzieningen</i>	31
5.1.3	<i>Minimaal vereist eigen vermogen</i>	31
5.1.4	<i>Vereist eigen vermogen</i>	32
5.2	DEKKINGSGRAAD	32
5.3	HERSTELPLAN	33
5.4	PREMIEBELEID.....	33
5.4.1	<i>Kostendekkende premie</i>	33
5.4.2	<i>Feitelijke premie</i>	34
5.4.3	<i>Vaststelling hoogte feitelijke premie</i>	35
5.5	VERZEKERINGSTECHNISCH RISICO.....	35
6	BELEGGINGSBELEID	36
6.1	BELEGGINGSDOELSTELLING	36
6.2	VERANTWOORDELIJKHEDEN	38
6.3	ORGANISATIE VERMOGENSBEHEER.....	38
6.4	VASTSTELLING STRATEGISCH BELEGGINGSBELEID	40
6.5	STRUCTUUR DEELPORTEFEUILLES	42
6.5.1	<i>Waardering</i>	45
6.6	DERIVATEN.....	45
6.7	HERBALANCERING.....	46
6.8	RISICOBEHEERSING	46
6.8.1	<i>Matching-/renterisico</i>	46
6.8.2	<i>Marktrisico</i>	48
6.8.3	<i>Kredietrisico</i>	49
6.9	ADMINISTRATIE, MONITORING EN RAPPORTAGE.....	49
6.10	MAATSCHAPPELIJK VERANTWOORD BELEGGEN	50
6.11	SECURITIES LENDING	50
7	FINANCIËLE STURINGSMIDDELEN	52
7.1	FINANCIËEL CRISISPLAN.....	52
7.2	PREMIEBELEID.....	52
7.3	TOESLAGBELEID.....	52
7.4	VERLAGING VAN PENSIOENAANSPRAKEN EN -RECHTEN	53
7.5	HERSTEL VAN VERLAAGDE AANSPRAKEN EN GEMISTE TOESLAGEN	53
7.6	BIJLAGEN.....	55

Bijlage I: Beschikbare documenten op de website

Bijlage II: Overzicht bijlagen bij Abtn

Bijlage III:Uitgangspunten bij gedempte kostendekkende premie

Voorwoord

Actuariële en bedrijfstechnische nota

Voor u ligt de Actuariële en bedrijfstechnische nota, versie 2024 van de Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie.

In de Actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) van het fonds is vastgelegd op welke wijze het fonds uitvoering geeft aan het bepaalde in artikel 145 van de Pensioenwet en paragraaf 9 van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Ook komen de organisatiestructuur, de interne beheersing en de wijze en voorwaarden waarop het bestuur werkzaamheden heeft uitbesteed aan bod.

Het fonds legt iedere wijziging in de Abtn binnen twee weken na de vaststelling door het bestuur over aan De Nederlandsche Bank (DNB).

Mate van detaillering

In deze Abtn wordt het beleid in strategische zin omschreven. De inhoud van de Abtn beoogt hiermee op hoofdlijnen inzicht te geven in het functioneren van het fonds op alle beleidsterreinen.

Deze Abtn is door het bestuur vastgesteld op 14 juni 2024 en vervangt alle vorige nota's.

G.W. van der Peijl
Voorzitter

J.G. Seffinga
Secretaris

1 Organisatie en interne beheersing

1.1 Het fonds

Naam	Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie
Vestigingsplaats (statutair)	Amsterdam
KvK-inschrijvingsnummer	41199582
LEI	72450078KVMERXY6DQ64
DNB-relatienummer	15133

De Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie (hierna het fonds) is een bedrijfstakpensioenfonds als bedoeld in artikel 1 van de Pensioenwet. Het fonds voert de door cao-partijen overeengekomen pensioenregeling voor de bedrijfstak Betonproductenindustrie uit. Het fonds heeft ten doel binnen de werkingssfeer de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden.

1.2 Organisatie van het fonds

De organisatie van het fonds kan schematisch als volgt worden weergegeven:

Raad van Toezicht	Verantwoordings- orgaan	Geschillencommissie (extern)	DNB en AFM
Pensioenbeheer en Financiële administratie (Appel Pensioen-uitvoering B.V.)	Bestuur		Externe Accountant (BDO)
Custodian (Bank of New York Mellon)	Commissies en Werkgroepen		Interne Audit Functie SFH: E. Mulder (insourcing) SFV: Mazars
Fiduciair Manager (Columbia Thread Needle)			Certificerend Actuaris (Willis Towers Watson)
Vermogensbeheerders			SFH en vervuller actuariële functie (Willis Towers Watson)
Pensioenjurist (Montae&Partners)			Adviserend actuaris (Willis Towers Watson)
Vertrouwenspersoon (Livp)			Privacy Officer (Montae&Partners)
			Compliance Officer (NCI)
Risicomanagement Invulling: SFH: S. Borghouts en vervuller: Sprenkels			

1.2.1 Bestuur

Het bestuur is belast met het besturen van het fonds, waaronder mede te verstaan het beheren van de middelen van het fonds. Het bestuur draagt zorg voor het (dagelijks) beleid van het fonds en is als zodanig eindverantwoordelijk voor alle activiteiten van het fonds. Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en draagt hiervoor de eindverantwoordelijkheid. Ook bij beleidsbesluiten worden de belangen evenwichtig afgewogen.

Sinds 1 oktober 2020 hanteert het bestuur een paritair plus bestuursmodel. Dit model houdt in dat een deel (acht leden) paritair vertegenwoordigd is en twee onafhankelijke bestuurders deel uitmaken van het voltallige bestuur.

De verdeling van het paritaire deel is thans:

- a) vier leden op voordracht van de Bond van Fabrikanten van Betonproducten in Nederland (BFBN);
- b) één lid op voordracht van CNV Vakmensen;
- c) één lid op voordracht van FNV;
- d) één lid namens pensioengerechtigden (met inachtneming van de verkiezingsprocedure zoals vastgelegd in het verkiezingsreglement);
- e) één (1) lid op gezamenlijke voordracht vanuit CNV Vakmensen en FNV.

Benoeming van bestuursleden vindt plaats door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de benoeming. Het fonds hanteert een reguliere stemverhouding. Iedere bestuurder heeft een stem. Bij vacatures besteedt het fonds actief aandacht aan de diversiteitsnormen uit de Code pensioenfondsen, waarbij het bestuur van mening is dat uiteindelijk geschiktheid boven diversiteit gaat.

Het bestuur heeft in de statuten vastgelegd langs welke procedure bestuursleden worden benoemd, geschorst of ontslagen. In een apart reglement is vastgelegd hoe wordt gehandeld bij belet of ontstentenis van een bestuurder.

Met inachtneming van de statuten kiest het bestuur uit de paritaire leden een vaste voorzitter en secretaris. De onafhankelijke leden hebben geen stem bij deze keuzes.

De taken en bevoegdheden van het bestuur zijn vastgelegd in de statuten van het fonds. De voorzitter en de secretaris vertegenwoordigen gezamenlijk het fonds in en buiten rechte. Het bestuur is als geheel verantwoordelijk en aanspreekbaar voor alle aandachtsgebieden.

1.2.2 Commissies

Het bestuur heeft ervoor gekozen om een commissiestructuur te koppelen aan het bestuursmodel paritair plus. Deze structuur bestaat uit:

- a) Beleggingsadviescommissie (BAC);
- b) Pensioen- en communicatiecommissie
- c) Integraal risicomanagement commissie (IRM-commissie)
- d) Jaarwerkcommissie
- e) Klachtencommissie

Voor zover de samenstelling en taak van een commissie niet is opgenomen in de statuten, wordt deze beschreven in een door het bestuur vastgesteld huishoudelijk reglement. Externe deskundigen kunnen zitting hebben in een commissie.

Indien het bestuur dit noodzakelijk acht, zullen voor bepaalde onderwerpen tijdelijke werkgroepen worden ingesteld, waaronder de werkgroep transitie, implementatie pensioenakkoord, datakwaliteit en de ALM-werkgroep.

Beleggingsadviescommissie

Deze commissie bestaat uit drie leden. De onafhankelijk bestuurder met expertise vermogensbeheer fungeert als voorzitter.

De commissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van het vermogensbeheer en balansmanagement in de ruimste zin van het woord. Hieronder valt, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur.

Pensioen- en Communicatiecommissie

Het bestuur kiest uit haar midden de leden van deze commissie en een voorzitter.

De commissie heeft als taak het bestuur te adviseren ten aanzien van wijzigingen in de (vastlegging en uitvoering) van de pensioenregeling in de ruimste zin van het woord.

Hieronder vallen, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur

De commissie heeft voorts als taak het bestuur te adviseren en in overeenstemming met een verstrekt mandaat te besluiten over communicatie-uitingen ten aanzien van het fonds en de (inhoud en uitvoering) van de pensioenregeling van het fonds. Beleidsvoorstellen worden voorzien van een risico opinie welke de vervuller risicobeheer uitvoert.

Het operationeel overleg is geïntegreerd in deze commissie. Dit overleg heeft als doel het bespreken en monitoren van de operationele voortgang van de administratieve processen bij Appel. Alsmede het voorbespreken van uitzonderlijke dossiers welke daarna ter bespreking en besluitvorming aan het bestuur worden voorgelegd. Beleidsvoorstellen worden voorzien van de risico opinie welke de vervuller risicobeheer uitvoert.

Commissie integraal risicomanagement

De commissie integraal risicomanagement wordt gevormd door minimaal drie leden uit het bestuur. De commissie heeft als doel een adequaat integraal risicomanagementbeleid te waarborgen. Het bestuur blijft eindverantwoordelijk voor het integraal risicomanagement. De taken en bevoegdheden van de commissie integraal risicomanagement zijn vastgelegd in het huishoudelijk reglement integraal risicomanagement. Voor actuele thema's en wettelijke ontwikkelingen welke impact uitoefenen op het IRM-vlak, laat de IRM-commissie zich aanvullend adviseren. Daarbij hangt de keuze voor de adviseur af van het relevante thema dat zich voordoet. Het thema systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) wordt uitgevoerd onder begeleiding van het Nederlands Compliance Instituut.

Jaarwerkcommissie

De jaarwerkcommissie wordt gevormd door minimaal twee leden uit het bestuur, de certificerend actuaaris, de accountant, vertegenwoordiger(s) namens de vermogensbeheerders, fiduciair manager en namens de administrateur.

De jaarwerkcommissie bereidt het bestuursverslag en de concept-jaarrekening voor.

Klachtencommissie

De klachtencommissie bestaat uit twee leden, die op het moment dat een klacht bij het fonds wordt ingediend, uit het bestuur worden gekozen. De procedure is opgenomen in het klachtenreglement. Is de deelnemer het niet eens met de uitvoering van de pensioenregeling, (door de administrateur) dan spreken we van een klacht.

Geschillencommissie

De geschillencommissie wordt gevormd door minimaal twee onafhankelijke leden en wordt ondersteund door een secretariaat. Montae & Partners levert de twee onafhankelijke leden. De commissieleden mogen geen persoonlijk belang hebben bij de partijen in het geschil. De procedure is opgenomen in het geschillenreglement. Is de deelnemer het niet eens met de manier waarop het pensioenreglement wordt toegepast of met een bestuursbesluit daarover, dan spreken we van een geschil. Is de indiener na het doorlopen van deze interne procedure het niet eens met het resultaat, kan hij of zij zich wenden tot de Geschilleninstantie voor Pensioenfondsen. De Ombudsman Pensioenen maakt onderdeel uit van deze instantie.

Werkgroepen

Het bestuur kan tijdelijke werkgroepen instellen en daarin hebben minimaal twee bestuursleden zitting. In 2024 zijn de navolgende werkgroepen aan de orde:

- Implementatie pensioenakkoord
- Datakwaliteit.
- ALM

1.2.3 Verantwoordingsorgaan

Het bestuur legt verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het voor de toekomst maakt. De taken en bevoegdheden van een verantwoordingsorgaan zijn neergelegd in de Pensioenwet. De bepalingen omtrent het verantwoordingsorgaan zijn uitgewerkt in de statuten van het fonds en in het reglement van het verantwoordingsorgaan.

Het verantwoordingsorgaan van het fonds bestaat uit zeven leden:

- a. drie leden vertegenwoordigen de deelnemers;
- b. drie leden vertegenwoordigen de pensioengerechtigden;
- c. één lid vertegenwoordigt de werkgevers.

In het verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. De vereniging die benoemt, gaat ook over het ontslag van het betreffende lid. Een en ander tenzij verkiezingen plaatsvinden, in dat geval benoemt en ontslaat het bestuur en kan ook sprake zijn van het aanstellen van een onafhankelijk lid.

Het lid van het verantwoordingsorgaan dat de werkgevers vertegenwoordigt, wordt benoemd en ontslagen door de werkgeversvereniging.

Een afvaardiging van het bestuur en het verantwoordingsorgaan komen ten minste tweemaal per jaar in vergadering bijeen. Tijdens deze vergaderingen worden de aangelegenheden aan de orde gesteld waarover het bestuur of het verantwoordingsorgaan overleg wenselijk acht.

1.2.4 Raad van toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het fonds. De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn neergelegd in de Pensioenwet en het Reglement raad van toezicht.

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen. Het bestuur benoemt de voorzitter en de andere leden van de raad van toezicht na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur ontslaat de leden van de raad van toezicht na bindend advies van het verantwoordingsorgaan.

Het bestuur en de raad van toezicht komen ten minste tweemaal per kalenderjaar in vergadering bijeen. De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur. De raad van toezicht vervult zijn toezichttaak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van het fonds en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering door het fonds. Bij zijn taak betreft de raad de naleving van de Code pensioenfondsen.

De bepalingen omtrent de raad van toezicht zijn uitgewerkt in de statuten van het fonds en in het reglement van de raad van toezicht.

1.2.5 Certificering en controle

Certificerend actuaris

Het bestuur heeft WTW benoemd als onafhankelijke certificerende actuaris.

De certificerend actuaris maakt een actuariel verslag waarin een verklaring wordt opgenomen van zijn bevindingen bij de jaarlijkse verslagstaten waarbij de fondsmiddelen worden getoetst en de vermogenspositie wordt beoordeeld. Hierbij wordt gebruik gemaakt van de gegevens van de accountant.

De certificerende actuaris, die het actuariel verslag waarmerkt, is onafhankelijk van het fonds en verricht ook werkzaamheden voor het fonds vanuit zijn functie als sleutelfunctiehouder actuariel.

Accountant

Het bestuur heeft BDO benoemd als externe accountant.

De accountant verstrekt een controleverklaring bij de jaarlijkse verslagstaten, waarbij een oordeel wordt gegeven over de betrouwbaarheid van de weergave van de gegevens over de grootte en samenstelling van het vermogen van het fonds en het resultaat aan het einde van het verslagjaar.

Compliance officer

Het bestuur heeft een gedragscode opgesteld, die als bijlage is opgenomen. De bijbehorende verklaring dat de gedragscode wordt nageleefd wordt door de bestuursleden ondertekend.

Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut aangesteld als compliance officer, die o.a. de naleving van de gedragscode door de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan (de verbonden personen) jaarlijks controleert.

1.2.6 Sleutelfuncties

1.2.6.1 IOPR-II richtlijn

Op grond van artikel 143a Pensioenwet, dat in werking is getreden met ingang van 1 januari 2019 ter implementatie van de IORP-II Richtlijn, dient een pensioenfonds te beschikken over een risicobeheerfunctie, een interne auditfunctie en een actuariële functie. Het bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting van deze functies op een wijze die voldoet aan de vereisten zoals geformuleerd in de wet- en regelgeving. Daarbij mag het bestuur rekening houden met de omvang, de aard en de schaal en de complexiteit van de werkzaamheden van het fonds.

1.2.6.2 Risicobeheerfunctie

De risicobeheerfunctie beoordeelt, monitort en rapporteert over het risicobeheersysteem. Ook heeft de risicobeheerfunctie een initiërende en adviserende rol bij het vormgeven van het risicobeheer. De sleutelhouder is de onafhankelijk bestuurder met expertise risicobeheer. Hij is tevens voorzitter van de commissie risicomangement. DNB heeft ingestemd met de aanstelling. De sleutelvervuller is extern belegd bij Sprenkels & Verschuren.

1.2.6.3 Interne auditfunctie

De interne auditfunctie is belast met het uitvoeren van (interne) audits binnen de bedrijfsvoering van het pensioenfonds. Het bestuur heeft middels insourcen de heer E. Mulder (in dienst van Mazars) aangesteld als sleutelfunctiehouder interne audit. DNB heeft ingestemd met zijn benoeming.

De sleutelfunctie vervuller is extern belegd bij Mazars.

1.2.6.4 Actuariële functie

De actuariële functie ziet onder meer toe op de berekeningen van de technische voorzieningen en premiestelling van het pensioenfonds. De certificerend actuaris is zowel sleutelhouder als – vervuller van de actuariële functie. DNB heeft ingestemd met de aanstelling van de certificerend actuaris als sleutelfunctiehouder.

1.3 Uitbesteding

Het bestuur van het fonds heeft een aantal activiteiten uitbesteed aan externe partijen. Deze partijen kunnen activiteiten beter en/of tegen lagere kosten uitvoeren dan het fonds zelf. Ook in het kader van functiescheiding is het gewenst activiteiten uit te besteden. Hiertoe heeft het bestuur een uitbestedingsbeleid opgesteld. Doelstelling bij het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van de kwaliteit van de dienstverlening door de uitbestedingspartners en het waarborgen dat het fonds 'in control' is ten aanzien van de uitbestede activiteiten. Het bestuur blijft te allen tijde eindverantwoordelijk voor de activiteiten van het fonds en houdt dan ook toezicht op externe partijen. De facturen van externe partijen worden ter controle voorgelegd aan de voorzitter en secretaris. Jaarlijks beoordeelt het bestuur of de gemaakte kosten in lijn zijn met de begroting(en). De externe partijen leggen verantwoording af over de kosten. In geval van een selectieproces of de jaarlijkse evaluatie m.b.t. een (potentiële) uitbestedingspartij vindt ook een beoordeling aan criteria en/of uitgangspunten m.b.t. informatiebeveiliging en IT-beleid plaats en de gedragslijn persoonsgegevens.

Jaarlijkse evalueert de commissie waar de uitbesteding als aandachtsgebied onder valt, de uitbestedingsrelatie waarbij het evaluatieformulier uitbestedingsrelatie als leidraad geldt. Het evaluatieformulier treft u als bijlage aan.

Ook vindt er een evaluatiegesprek met de uitbestedingspartijen plaats door het dagelijks bestuur samen met de commissievoorzitter dan wel een delegatie vanuit die commissie.

In de bijlage is het uitbestedingsbeleid van het fonds beschreven.

1.3.1 Inkoopprocedure

Voor het aanvragen van offertes c.q. het aangaan van overeenkomsten door het fonds ter zake de levering van diensten en goederen door derden heeft het bestuur een inkoopprocedure vastgesteld. Een van de voorwaarden bij inkoop betreft de werkzaamheden van de accountant of de actuaris die niet een controle betreffen. Bij inkoop maakt het bestuur een prudente afweging of de niet-controle werkzaamheden door de controlerende accountant of door de certificerende actuaris verricht dienen te worden.

De inkoopprocedure is opgenomen in de bijlage.

1.3.2 Pensioenbeheer

Het bestuur heeft vanaf 1 juni 2022 een administratieovereenkomst afgesloten met Appel Pensioenuitvoering B.V. voor de uitvoering van de pensioenadministratie, bestuursadvies en communicatie. De activiteiten van de administrateur zijn onderverdeeld in administratieve, financiële, secretariële, actuariële, en overige (advies)werkzaamheden, zoals beheer en exploitatie website en communicatieadvies bestuur. Het fonds heeft service-afspraken gemaakt met Appel Pensioenuitvoering.

- Jaarlijks wordt een begroting vastgesteld en verantwoording afgelegd over de gemaakte kosten.
- Per kwartaal rapporteert Appel via het SLA-rapport over de service-afspraken.
- De Financiële Rapportage wordt maandelijks vervaardigd door de administrateur. De rapportage bestaat uit 2 onderdelen; creditmanagement en tussentijdse balanscijfers. Het creditmanagement deel wordt iedere maand bijgewerkt. De financiële cijfers sluiten aan bij de gegevens die ieder kwartaal worden gerapporteerd aan DNB. Ook worden de gerealiseerde kosten afgezet tegen het budget. Op deze wijze volgt het bestuur de financiële ontwikkeling en houdt zodoende grip op de cijfers.

Het bestuur volgt de uitbesteding van de diensten onder meer via de SLA-rapportage, het ISAE 3402-rapport en COS rapporten. In deze rapportages wordt beschreven wat de beheersdoelstellingen en -maatregelen zijn en in welke mate deze functioneren. Voor de monitoring van de uitbesteding vindt ook operationeel overleg plaats tussen Appel en twee bestuursleden. De operationele zaken worden besproken binnen de pensioen- en communicatiecommissie.

Het bestuurssecretariaat wordt uitgevoerd door medewerkers van de afdeling Bestuursondersteuning. Het bestuur hecht eraan dat het complexe geheel van pensioenadministratie en bestuursondersteuning integraal en in samenhang geschiedt. De dienst bestuursondersteuning is onafhankelijk en volledig dedicated aan het bestuur. Daarmee wordt het belang van het bestuur vooropgesteld. De uitvoering van bestuursbesluiten door de administratie is hierdoor goed geborgd. Adviezen worden transparant opgesteld en gevolgen van bestuursbesluiten voor de uitvoering kunnen op deze wijze efficiënt in beeld worden gebracht. De kwaliteit van bestuursondersteuning wordt door het bestuur nauwkeurig gemonitord en jaarlijks geëvalueerd. De monitoring geschiedt aan de hand van het evaluatieformulier bestuursondersteuning.

1.3.3 Fiduciair beheer

De advisering over de optimale beleggingsportefeuille, op grond van de investmentbeliefs en de resultaten vanuit de ALM-studie, de advisering over de selectie van de managers en het volgen van het beleggingsbeleid, is uitbesteed aan de fiduciair beheerder Columbia Threadneedle, voorheen BMO Global Asset Management.

Zowel het fiduciair beheer alsmede een deel van het vermogensbeheer zijn contractueel uitbesteed aan Columbia Threadneedle. Middels de zo geheten “Chinese walls” opereren deze onderdelen onafhankelijk van elkaar en worden conflicterende belangen of de schijn daarvan voorkomen. Het bestuur ziet daarop toe.

De fiduciair beheerder monitort ook de uitvoering van de vastgoed- en hypotheekportefeuille welke wordt beheerd door Achmea Real Estate & Finance.

1.3.4 Vermogensbeheer

Het bestuur heeft vermogensbeheerovereenkomsten afgesloten met Columbia Threadneedle, Achmea Real Estate & Finance en Schroders Investment Management Benelux. In de overeenkomsten zijn de activiteiten van de vermogensbeheerders vastgelegd. Het fonds heeft serviceafspraken gemaakt met de vermogensbeheerders.

In 2020 stelde het bestuur een onafhankelijk bestuurder aan met specialisme vermogensbeheer. Daarmee is de countervailing power op dit vlak verder verstevigd. Het bestuur volgt de uitbesteding van de diensten onder meer via de ISAE 3402 of AAF 01-06 rapporten van de vermogensbeheerders. In deze rapporten wordt beschreven wat de beheersdoelstellingen en - maatregelen zijn en in welke mate deze functioneren.

Per kwartaal rapporteren de vermogensbeheerders

- over het gevoerde beleid met betrekking tot de gehele beleggingsportefeuille;
- het beleid binnen sub portefeuilles;
- de portefeuillevindeling;
- de performance;
- de performanceattributie;
- de risicorapportage.

1.3.5 Adviserend actuaris

Het bestuur heeft WTW benoemd als adviserend actuaris. De overeengekomen werkzaamheden en de beloning voor de dienstverlening zijn vastgelegd in een opdrachtbevestiging.

De werkzaamheden van de adviserend actuaris betreffen onder meer:

- De ondersteuning betreffende operationele zaken, zoals het vaststellen/controleren van de verplichtingen ten behoeve van de:
  - financiële verantwoording
  - vaststelling/controleren van de vermogenspositie in overeenstemming met de daartoe door DNB gestelde regels
- Periodieke toetsing van de actuariële grondslagen
- Het vaststellen van de te hanteren flexibiliseringstarieven
- Vaststellen van de kostendekkende premie
- Het opstellen van een herstelplan conform de door DNB gestelde regels
- Het uitvoeren van de haalbaarheidstoets
- Advisering omtrent premie- en toeslagbeleid.

1.3.6 Projectleider implementatie pensioenakkoord

Voor de begeleiding van het bestuur bij de implementatie van het pensioenakkoord heeft het fonds Willis Towers Watson benoemd als projectleider. Deze partij verzorgt de voorbereiding, planning, monitoring van de acties en de verslaglegging. Het project geschiedt in samenwerking met de commissies.

1.4 Beheersmaatregelen en interne controle

Het interne beheersingssysteem berust op de verantwoordelijkheden, de bevoegdheden en de onderlinge verhoudingen van de bij het fonds betrokkenen organen en instellingen. Voor wat betreft de organen van het fonds zijn deze vastgelegd in de statuten en reglementen. Met externe partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed en met de adviseurs zijn deze vastgelegd in overeenkomsten.

1.4.1 Interne beheersing fonds

Geschiktheid

Het bestuur draagt er zorg voor dat wordt voldaan aan alle geschiktheidseisen die op basis van wet- en regelgeving worden gesteld. Het bestuur heeft hiertoe een geschiktheidsplan vastgesteld. Hiermee draagt het bestuur zorg voor een doorlopend programma om de geschiktheid van het bestuur continu op peil te houden en waar nodig te verbreden of te ontwikkelen (permanente educatie).

In het geschiktheidsplan wordt uiteengezet welke deskundigheden, competenties en professioneel gedrag van het bestuur, de individuele bestuursleden en sleutelfunctiehouders worden verwacht en welke mogelijkheden daartoe worden aangereikt. Onderdeel daarvan is het te volgen opleidingstraject. In het geschiktheidsplan wordt verder aangegeven op welke wijze het fonds het functioneren van het bestuur (het collectief), de individuele bestuursleden (inclusief de deskundigheid) en sleutelfunctiehouders toetst. Tevens is het geschiktheidsplan een referentiepunt voor de geschiktheidstoets welke DNB uitvoert.

Voor de geschiktheidsbevordering gaat het bestuur onder meer uit van de eisen die zijn vastgelegd in de Beleidsregel geschiktheid 2023 van DNB en de Autoriteit Financiële Markten (AFM), de Handreiking geschikt pensioenfondsbestuur van de Pensioenfederatie en de Wet versterking bestuur pensioenfondsen. Recentelijk zijn daar de geschiktheidseisen voor sleutelfunctiehouders (publicatie DNB) aan toegevoegd.

De deskundigheid van de individuele bestuursleden wordt met enige regelmaat op de volgende gebieden getoetst:

- het besturen van een organisatie;
- relevante wet- en regelgeving;
- pensioenregelingen en pensioensoort;
- financieel-technische en actuariële aspecten, waaronder financiering, beleggingen, actuariële principes en herverzekering;
- administratieve organisatie en interne controle (AO/IC);
- communicatie;
- uitbesteding.

De uitkomsten van de toetsing dienen als input voor de evaluatie van het functioneren van het bestuur.

Het bestuur meet periodiek de eigen geschiktheid en deskundigheid. Ieder jaar volgt het bestuur twee of drie studiedagen om de kennis op peil te houden. Nieuwe bestuursleden dienen direct over geschiktheidsniveau A te beschikken in aansluiting op het kennisniveau zoals DNB dat stelt in haar guidance. De nieuwe bestuurder toont dit aan door de opleiding (niveau A) met goed gevolg te hebben afgesloten. Voor de onafhankelijk bestuurder vermogensbeheer wordt het expert niveau verlangd. Voor onafhankelijk bestuurder risicomangement over deskundigheidsniveau op B-niveau. Er is een budget voor het volgen van cursussen indien dit noodzakelijk is voor het aanvullen van kennis of vaardigheden. Voor

bestuurders die toetreden bij Bpf beton en de geschiktheid al hebben aangetoond middels een vergelijkbare functie bij een ander pensioenfonds, toetst het bestuur de geschiktheid op basis van de informatie vanuit het CV. Tevens vindt een screening plaats zoals vastgelegd in het screeningsbeleid.

[Code pensioenfondsen](#)

In zijn bestuurlijk handelen volgt het bestuur de normen uit de Code pensioenfondsen. Het bestuur legt hiervan verantwoording af in het bestuursverslag.

De Code Pensioenfondsen is tot stand gekomen door samenwerking van de Pensioenfederatie met de Stichting van de Arbeid. De Code Pensioenfondsen is per 1 januari 2014 in werking getreden. In 2023 is de nieuwe code pensioenfondsen gepubliceerd.

De Code pensioenfondsen bevat normbepalingen over het functioneren van de verschillende bestuurlijke organen binnen een pensioenfonds en gaat ook uitgebreid in op daaraan gekoppelde thema's als benoemingen en zittingstermijnen. Onderwerpen als integraal risicomangement, beloningen, diversiteit en verantwoord beleggen komen ook aan bod. Met de code wordt beoogd de verhoudingen binnen het pensioenfonds en de communicatie met de belanghebbenden transparanter te maken en bij te dragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'. Indien het bestuur de code op een onderdeel (nog) niet naleeft, legt het bestuur dit uit.

[Evaluatiebeleid](#)

Het voltallige bestuur evalueert jaarlijks het eigen functioneren en het paritaire bestuur dat van de vaste voorzitter en secretaris. Een extern persoon begeleidt in ieder geval eens in de drie jaar de evaluatie. Bij de jaarlijkse evaluatierapportage worden de bevindingen van de compliance officer over de naleving van de gedragscode betrokken.

[Beloningsbeleid](#)

Het bestuur heeft een verklaring inzake beheerst beloningsbeleid voor bestuursleden alsmede voor leden van het verantwoordingsorgaan en de leden van de raad van toezicht. De bestuursleden ontvangen een vaste vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verrichten. En zij ontvangen een vergoeding voor reiskosten voor het bijwonen van vergaderingen, studiedagen of deelname aan diverse bijeenkomsten, seminars en congressen.

Ad hoc werkzaamheden zullen achteraf beoordeeld worden op de tijdsbesteding.

De leden van het verantwoordingsorgaan en die van de Raad van Toezicht ontvangen een vaste vacatievergoeding voor de werkzaamheden die zij voor Bpf Beton verrichten. Voor de inhoud van de verklaring beheerst beloningsbeleid wordt verwezen naar de bijlage.

[Integriteitsbeleid](#)

Voor de borging van een beheerste en integere bedrijfsvoering heeft het bestuur een integriteitsbeleid vastgesteld. Daarin wordt ingegaan op de doelstelling van het integriteitsbeleid, de diverse integriteitsrisico's die spelen voor Bpf Beton en de maatregelen die het fonds treft. Jaarlijks voert het bestuur een systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. In 2023 is dit in samenwerking met NCI uitgevoerd. Deze analyse maakt inzichtelijk welke integriteitsrisico's een rol spelen.

Het integriteitsbeleid is vastgelegd in het beleidsdocument integriteit, de gedragscode en incidenten- en klokkenluidersregeling.

Het integriteitsbeleid wordt jaarlijks met de Compliance officer besproken.

Voor het bestuur, het verantwoordingsorgaan, de raad van toezicht en andere verbonden personen is een gedragscode opgesteld ter voorkoming van (de schijn van) belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het fonds aanwezige informatie. De gedragscode en het integriteitsbeleid zijn als bijlage opgenomen.

Screeningsbeleid

Naast de reeds bestaande betrouwbaarheidstoetsing van (kandidaat)(mede)beleidsbepalers door de externe toezichthouder DNB, heeft Bpf Beton beleid vastgesteld ter zake van integriteitgevoelige functies, op grond van artikel 143 van de Pensioenwet en de nadere uitwerking daarvan in artikelen van het Besluit financieel Toetsingskader pensioenfondsen. Dit houdt in dat het pensioenfonds een onderbouwde beoordeling maakt van de betrouwbaarheid van personen in een integriteitgevoelige functie.

Bpf Beton maakt het belang van een integere functieervulling kenbaar bij de benoemende organisaties middels het geschiktheidsplan van Bpf Beton en per bestuursfunctie met een profiel met bijbehorende eisen. Ook stelt Bpf Beton het onderwerp integriteit nadrukkelijk aan de orde in de sollicitatie- en aanstellingsgesprekken die met kandidaat (mede) beleidsbepalers worden gevoerd.

Bpf Beton is bevoegd om (kandidaat) bestuursleden, sleutelfunctiehouders of -vervullers door een gespecialiseerde externe partij te laten screenen, mits dit een gerechtvaardigd belang dient en noodzakelijk wordt geacht.

Afwijkingen van deze procedure worden schriftelijk beargumenteerd en vastgelegd.

Op deze wijze geeft Bpf Beton invulling aan haar eigen verantwoordelijkheid om (kandidaat) bestuursleden zorgvuldig te screenen. De screeningsbevoegdheid van Bpf Beton strekt zich niet uit tot leden van het Verantwoordingsorgaan. Deze leden zijn gehouden om kennis te nemen van de gedragscode van Bpf Beton en deze na te leven.

Tot slot worden (kandidaat) bestuursleden en sleutelfunctiehouders of -vervullers van Bpf Beton gescreend door Bpf Beton, als zij daar aanleiding toe ziet.

Alvorens een kandidaat/aspirant bestuurder vergaderingen (als toehoorder) bijwoont, dient hij of zij een instemmende verklaring omtrent het gedrag te overleggen. Ook bij herbenoeming verlangt Bpf Beton een instemmende verklaring omtrent het gedrag.

Informatiebeveiligingsbeleid

Informatiebeveiliging draagt bij aan een veilige werkomgeving en schept vertrouwen bij de belanghebbenden van het Bpf Beton. Zij mogen erop vertrouwen dat het pensioenfonds informatie beveiligt en dezelfde eisen stelt aan haar uitbestedingsrelaties.

Doelstelling van het informatiebeveiligingsbeleid is het aansluiten bij internationaal aanvaarde beveiligingsoplossingen. Streven is op een beveiligde wijze de informatie van het pensioenfonds te gebruiken voor de juiste uitvoering van de pensioenregeling. Het waarborgen van de betrouwbaarheid van de informatie en informatievoorziening, integriteit en vertrouwelijkheid maken daar onderdeel van uit. Alleen geautoriseerde gebruikers krijgen toegang tot de informatie. Het beleidsdocument informatiebeveiliging is als bijlage opgenomen.

Datakwaliteitsbeleid

Het datakwaliteitsbeleid is erop gericht dat de data om de pensioenaanspraken en -rechten te kunnen bepalen geschikt, volledig en accuraat is. Een juiste en volledige vaststelling van pensioenrechten en -aanspraken is een wettelijke verantwoordelijkheid en vereist een goede datakwaliteit. De berekende pensioenrechten en -aanspraken zijn afgeleide data, die moeten kunnen worden gereproduceerd aan de hand van de primaire data oftewel de brongegevens.

Zowel de primaire als de afgeleide data moeten beschikbaar blijven in de pensioenadministratie. Het gaat erom dat de data geschikt zijn om de pensioenaanspraken en -rechten volgens het pensioenreglement te kunnen berekenen. Bij uitbesteding maakt het pensioenfonds hierover afspraken met de uitbestedingspartner, rekening houdend met eventuele onderuitbestedingen. Het beleidsdocument datakwaliteit is als bijlage opgenomen.

1.4.2 Interne beheersing uitbestedingsrelaties

Aan uitbesteding is voor het fonds een aantal risico's verbonden. In het risicobeleid is aangegeven hoe de risico's rond uitbesteding worden beheerst. Tenslotte steunt het bestuur op de interne beheersingsmaatregelen van de uitbestedingsrelaties. Deze maatregelen zijn hierna beschreven.

Appel Pensioenuitvoering B.V.

De operationele uitvoering (administratie) van de pensioenregeling besteedt het bestuur uit aan Appel Pensioenuitvoering B.V..

Appel rapporteert ieder kwartaal over de nakoming van de gemaakte afspraken in de uitbestedingsovereenkomst. Het bestuur bespreekt in het operationeel overleg en de bestuursvergaderingen onder meer de SLA-rapportages met de relatiebeheerder die vanuit Appel verantwoording aflegt aan Bpf Beton over de uitvoering en de resultaten van de overeengekomen werkzaamheden. Desgewenst wordt aanvullende informatie gevraagd om de werkzaamheden te kunnen beoordelen.

De uitbestede bedrijfsprocessen zijn vastgelegd in procesbeschrijvingen en werkinstructies. Per proces is een matrix met taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden opgesteld. Handhaving van een beheerste en integere bedrijfsvoering vindt plaats via self assessments waarbij Risk & Compliance een onafhankelijk oordeel geeft. In het kader van een integere bedrijfsvoering geldt voor de medewerkers een gedragscode, die voldoet aan de daartoe door DNB gestelde eisen. Naast de gedragscodes zijn maatregelen genomen ter voorkoming van fraude. In de ICT-procedures zijn beveiligingen ingebouwd en in alle processen zijn functiescheidingen aangebracht met betrekking tot het vaststellen, controleren en accorderen. Het integriteitsbeleid, de autorisatie- en procuratieregeling en het Informatiebeveiligingsbeleid van Appel sluiten aan bij het fondsbeleid. Appel rapporteert jaarlijkse over de naleving gedragscode en integriteitsregels. Periodiek rapporteert Appel over de beheersing van risico's middels de Niet Financiële Risico rapportage.

Na afloop van het boekjaar geeft Appel het pensioenfonds zo spoedig mogelijk inzicht in zijn interne organisatie en daarin opgenomen beheersmaatregelen. Appel realiseert dit in de vorm van een ISAE 3402 type II en COS rapportage. De volledige dienstverlening van Appel aan het pensioenfonds, inclusief een eventuele onderaanbesteding, is onderdeel van deze rapportage.

Interne beheersing van de vermogensbeheerder

Bij elk beleggingsmandaat worden met de fiduciair- en vermogensbeheerder afspraken gemaakt over de toegestane vrijheid bij de beleggingsbeslissingen en over de beheersing van de risico's. Daarnaast is bij de selectie van vermogensbeheerders rekening gehouden met de wijze waarop zij interne risico's afdekken, door onder andere functiescheiding en controles door interne en externe accountants. De interne beheersing van de vermogensbeheerder is beschreven in paragraaf 6.2 (Verantwoordelijkheden) en 6.3 (Beleggingsorganisatie).

1.5 Algemene Verordening Gegevensbescherming

De bescherming van personen bij de verwerking van persoonsgegevens is een grondrecht. Per 25 mei 2019 geldt daarvoor de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG), voor alle lidstaten van de EU. Het pensioenfonds gaat volgens strenge eisen om met de persoonsgegevens van haar belanghebbenden. Daartoe is naast een privacybeleid ook een privacyverklaring opgesteld. Daarin beschrijven wij hoe het fonds zorgvuldig met persoonsgegevens omgaat. Het beleid van Bpf Beton voldoet aan de AVG. Met de uitbestedingsrelaties welke voor het fonds gegevens verwerken heeft het fonds verwerkersovereenkomsten afgesloten om te waarborgen dat deze relaties ook zorgvuldig met persoonsgegevens van belanghebbenden van het pensioenfonds omgaan.

De privacyverklaring beschrijft op heldere wijze de werkwijze ten aanzien van bescherming persoonsgegevens en de rechten van betrokkenen, en deze verklaring publiceert Bpf Beton op haar site.

Bpf Beton heeft een privacy officer aangesteld om te toetsen of haar privacybeleid voldoet en blijft voldoen aan de AVG. Deze privacy officer is in dienst van Montae & Partners.

2 Doelstellingen, beleidsuitgangspunten en risicohouding

In het onderstaande hoofdstuk worden nader ingegaan op diverse beleidsuitgangspunten van het fonds, voor zover deze niet specifiek in de ABTN in een apart hoofdstuk worden behandeld.

2.1 Missie, visie, beleidsuitgangspunten, strategie

Missie

Stichting Bedrijfstakingpensionfonds voor de Betonproductenindustrie heeft als missie het, als goede huisvader, uitvoeren van de pensioenregeling, zoals deze tussen sociale partners is overeengekomen. Het bestuur voert hiertoe een solide financieel beleid, dat in overeenstemming is met wet- en regelgeving en voortdurend wordt geëvalueerd. Risico's worden adequaat gemanaged; de premie, de regeling, het risico en de kosten moeten met elkaar in balans zijn.

Kernwaarden

Het bestuur heeft de volgende kernwaarden gedefinieerd:

- transparantie
- openheid
- integriteit
- deskundigheid
- klantgerichtheid

Visie

De visie van Bpf Beton is als volgt verwoord: Wij streven naar een optimaal pensioenresultaat voor de deelnemers.

Het bestuur hanteert de volgende algemene beginselen:

- Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening. De uitvoering gebeurt efficiënt en tegen lage kosten.
- Pensioenopbouw kan beter in gezamenlijkheid (collectief) plaatsvinden en daarvoor is de betrokkenheid van deelnemers en draagvlak nodig.
- Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.

Bpf Beton wordt geconfronteerd met risico's. Risicomanagement is van het grootste belang en het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Financiële en niet-financiële risico's worden daar waar mogelijk en wenselijk beheerst.
- Bpf Beton belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de deelnemers. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement ten opzichte van het risicovrije rendement. Beleggen en beleggingsrisico nemen zijn noodzakelijk om een optimaal pensioenresultaat te realiseren.
- Bpf Beton belegt prudent, dat wil zeggen:
  - neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst

- kiest beleggingen die kostenefficiënt zijn van opzet
  - handelt inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant
- In samenspraak met het verantwoordingsorgaan en cao-partners is in 2020 de risicohouding herijkt. De belangrijkste beginselen voor de risicohouding zijn ten opzichte van 2018 intact gebleven. Daarbij is het herstel(plan) van het Bpf Beton meegewogen. Ook in 2023 heeft Bpf Beton de risicohouding beoordeeld. Gezien het feit dat de belangrijkste beginselen nog steeds valide zijn gebleven, blijft de risicohouding intact. Aanvullend argument daarvoor is het feit dat voorafgaande aan het implementeren van de nieuwe pensioenregeling in het kader van de Wet Toekomst Pensioen, de totale risicohouding moet worden herijkt.

Als belangrijkste strategische risico's ziet Bpf Beton:

1. De volatiele rente en/of tegenvallende rendementen waardoor het fonds niet binnen de wettelijke termijn voldoende herstelt en de pensioenrechten en –aanspraken moet korten.
2. Risico van toenemende complexiteit pensioenregeling en het daarmee samenhangende kostenniveau, valt niet uit te leggen. Dit dreigt het draagvlak bij werkgevers en werknemers aan te tasten.
3. Ontwikkelingen in de bedrijfstak waardoor het aantal actieve deelnemers daalt en eventueel het draagvlak verdwijnt.
4. Politieke besluitvorming die van invloed is op de pensioenuitvoering, pensioenwaardering, de governance vereisten, het beleid of de regeling en die de missie van het fonds in gevaar brengt. Bijvoorbeeld de uitwerking van het Pensioenakkoord of zwaardere Co2 richtlijnen om uitstoot te beperken.

De impact van de COVID-19 crisis voor de lange termijn is nog niet vast te stellen. Derhalve zal het bestuur dit monitoren (in de bedrijfstak) en ook de economische gevolgen. De betaaldiscipline van debiteuren is tijdens de COVID-19 crisis nagenoeg intact gebleven. Hetgeen impliceert dat de financiële impact op de branche van COVID-19 niet waarneembaar is. In 2023 werd de wereld geconfronteerd met de oorlog in Oekraïne. De aanval door Rusland veroorzaakt een menselijk drama en laat sporen na in de wereldeconomie. De impact raakt ook het pensioenfonds. De onrust bij beleggers, de stuwning van de inflatie, en de stijging van energietarieven zijn enkele aspecten waar het fonds zich zorgen over maakt. De missie, visie en strategie blijven echter intact.

[\(Beleggings\)Beleidsuitgangspunten](#)

De missie en visie leiden tot een aantal beleidsuitgangspunten. Deze uitgangspunten worden vertaald in algemene beginselen van het fonds. Als afgeleide van de algemene beginselen wordt het specifieke fonds beleid geformuleerd.

- De uitvoering gebeurt efficiënt en tegen lage kosten.
- Betrokkenheid van deelnemers is van groot belang voor het behoud van draagvlak. Goede communicatie en medezeggenschap staan hoog in het vaandel.
- Het bestuur draagt zorg voor voortdurende ontwikkeling van de eigen kennis en vaardigheden.
- Het bestuur sluit de mogelijkheden van samenwerking met andere pensioenfondsen op diverse gebieden niet uit, zolang dit de belangen van de deelnemers ten goede komt.
- Periodiek wordt een kwetsbaarheidsanalyse uitgevoerd. Daarin kijkt het fonds naar de ontwikkeling van het aantal deelnemers en werkgevers, haar sterktes en zwaktes en financiële vitaliteit.

- Over de uitvoering van de pensioenregeling vindt periodiek contact plaats met de Cao-partners.

Het algemene beginsel van het fonds is:

- Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening.

Strategie

Het fonds streeft de missie en visie na door zorg te dragen voor een solide financieel beleid om een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat te behalen. Het fonds wil dit bereiken door een efficiënte, kosteneffectieve en duurzame uitvoering. Hiervoor zijn draagvlak en omvang van het fonds belangrijk. De strategie is gebaseerd op de volgende pijlers:

- transparantie
- openheid
- integriteit
- deskundigheid
- klantgerichtheid

Strategische doelstellingen:

1. Het zorgdragen voor een toekomstbestendige uitvoering en het genereren van een goed pensioen voor de deelnemers op basis van de pensioenregeling door sociale partners afgesproken.
2. Het nakomen van ten minste de nominale pensioentoezeggingen.
3. Het streven naar een zo optimaal mogelijk pensioenresultaat en daarbij de kans op korten zo klein mogelijk houden.
4. Het realiseren van tevredenheid van deelnemers.
5. Het kostenniveau van BPF Beton bedraagt niet meer dan de mediaan van vergelijkbare fondsen.

2.2 Communicatiebeleid

Het communicatiebeleid is gericht op communicatie met de actieve deelnemers, inactieve deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers.

Het doel van de fondscommunicatie is: op een open, transparante en begrijpelijke manier communiceren met de primaire en secundaire doelgroepen waarbij de wettelijke bepalingen als minimumnorm gelden. In de uitvoering hiervan hecht het bestuur belang aan zijn missie en aan vertrouwen in het pensioenfonds. Daarbij stelt het pensioenfonds drie kernwaarden centraal: deskundig, betrouwbaar en betrokken. Specifiek voor communicatie is een vierde kernwaarde belangrijk: begrijpelijkheid.

- Bpf Beton is betrokken bij de deelnemers. Onze betrokkenheid blijkt uit onze inspanningen om de belevingswereld van deelnemers en de behoefte aan informatie nog beter te leren

kennen en om informatie aan te bieden die voorziet in de behoefte van de deelnemer; informatie die de deelnemer begrijpt en hem aanzet tot (juist) handelen.

- BPF Beton communiceert begrijpelijk. Wij gebruiken concrete taal.
- Bpf Beton is betrouwbaar. Wij gaan zorgvuldig om met de pensioenen van onze deelnemers en handelen naar eer en geweten als het gaat om beleggingen en risico's.
- Bpf Beton is deskundig. Wij weten waar we het over hebben.

Het communicatiedomein kent drie soorten doelstellingen: kennis, houding en gedrag.

Het communicatiebeleid is opgenomen als bijlage. Afgeleid van het communicatiebeleid stelt het bestuur jaarlijks een communicatiejaarplan vast.

Het bestuur heeft voor 2023 een aantal doelstellingen geformuleerd:

- Blijvend voldoen aan de wettelijke communicatieverplichtingen;
- Vergroten van het pensioenbewustzijn;
- Werkgevers bewust maken van de intermediaire rol richting hun werknemers;
- Toolkits ontwikkelen om werknemers en werkgevers nog betere informatie te verstrekken;
- Contacten met de brancheverenigingen verder verstevigen;
- Het aantal e-mailadressen verder verhogen.

Het fonds heeft een communicatiebeleidsplan opgesteld dat op de website wordt gepubliceerd. Vanuit dit plan stelt de communicatieadviseur een jaarplan met een begroting op en legt dit voor aan het bestuur. De basis van dit plan is de communicatie zoals voorgeschreven in de Pensioenwet.

Daarnaast zijn structurele middelen ingezet voor communicatie met de deelnemers zoals:

- periodieke nieuwsbrief;
- klantcontactcenter;
- jaarlijkse brochures;
- website van het fonds;
- op de website zijn de belangrijkste fondsdocumenten te downloaden.

2.3 Uitbestedingsbeleid

Het bestuur heeft beleid opgesteld met betrekking tot processen en activiteiten welke betrekking hebben op de pensioenuitvoering, het fiduciair- en vermogensbeheer en alle overige processen en activiteiten waarvan het bestuur het zinvol acht om deze uit te besteden aan een externe partij. Het beleid bij uitbesteding is gebaseerd op de volgende waarden:

- Aan de uitbesteding van deze werkzaamheden zijn risico's verbonden. Bpf Beton moet en wil zicht hebben op de risico's van uitbesteding en wil zorgen voor een permanente beheersing van aan uitbesteding verbonden risico's.
- Bpf Beton acht het daarom van belang dat op voorhand de criteria worden vastgesteld die bij de selectie van de uitbestedingsrelaties gelden en dat de normen zijn vastgelegd die bij de bewaking van de kwaliteit van de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden gelden.

De waarden hebben geleid tot de volgende uitgangspunten bij (onder)uitbesteding:

- Structurele aandacht, goede afspraken met de uitbestedingsrelatie en tijdig optreden zijn voor Bpf Beton voorwaarden voor de uitbesteding van werkzaamheden. Voor eventuele onderuitbesteding door de uitbestedingsrelatie dient vooraf toestemming te worden verkregen van Bpf Beton. De onderuitbesteding dient aan dezelfde voorwaarden te voldoen.
- Uitbesteding verlegt de plaats van uitvoering van werkzaamheden, maar niet de eindverantwoordelijkheid daarvoor. Bpf Beton blijft eindverantwoordelijk.

- Bpf Beton behoudt te allen tijde de volledige zeggenschap over de uitbestede werkzaamheden en heeft te allen tijde de mogelijkheid om wijzigingen aan te brengen in de wijze waarop de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geschiedt.
- Bpf Beton houdt zich bij de uitbesteding aan de daarvoor geldende wet- en regelgeving en ziet erop toe dat ook de uitbestedingsrelatie zich houdt aan de wet- en regelgeving die voor de uitvoering van de uitbestede werkzaamheden geldt.
- Bpf Beton selecteert, met inachtneming van de inkoopprocedure, een uitbestedingsrelatie op basis van objectief vast te stellen criteria zoals kwaliteit, prijs en marktconformiteit. De uitbestedingsrelatie voldoet aan de in het uitbestedingsbeleid gestelde criteria. Daarbij gelden tevens de fondsrichtlijnen van het IT-beleid en informatiebeveiliging. Bpf Beton laat zich bij de selectie zo nodig bijstaan door een onafhankelijke adviseur.
- Er dienen afspraken te worden gemaakt over de wijze waarop een overeenkomst wordt beëindigd, en over de wijze waarop wordt gewaarborgd dat Bpf Beton de werkzaamheden na beëindiging van een overeenkomst weer zelf kan uitvoeren of door een andere derde kan laten uitvoeren teneinde de continuïteit van de pensioenuitvoering te waarborgen.
- Het uitbestedingsbeleid wordt in ieder geval driejaarlijks getoetst.

Daarnaast heeft het bestuur werkzaamheden bepaald die niet uitbesteed mogen worden (op grond van artikel 34 van de PW en artikel 12 van het besluit PW):

- a. taken en werkzaamheden van personen die het dagelijks beleid bepalen, daaronder mede verstaan het vaststellen van beleid en het afleggen van verantwoording over het gevoerde beleid;
- b. werkzaamheden waarvan uitbesteding de verantwoordelijkheid van het pensioenfonds voor de organisatie en beheersing van bedrijfsprocessen en het toezicht daarop kan ondermijnen;
- c. indien de uitbesteding een belemmering kan vormen voor een adequaat toezicht op de naleving van het bij of krachtens de Pensioenwet bepaalde.

Voor het volledige uitbestedingsbeleid wordt verwezen naar de bijlage.

2.4 Inkoopprocedure

Voor het aanvragen van offertes c.q. het aangaan van overeenkomsten door het Bpf Beton ter zake de levering van diensten/goederen door derden, hanteert Bpf Beton een procedure.

Bij Leveranties voor een bedrag lager dan € 15.000,- (exclusief omzetbelasting) kan worden volstaan met een prijsaanvraag bij c.q. onderhandeling met één aanbieder.

Bij Leveranties vanaf € 15.000,- (exclusief omzetbelasting) worden tenminste 3 offertes aangevraagd.

2.5 Afkoopbeleid

Het bestuur heeft beleid geformuleerd voor vier situaties omtrent afkoop wegens gering pensioen:

1. In geval een deelnemer zelf een verzoek tot afkoop doet, wordt hier alleen gehoor aan gegeven voor zover de beleidsdekkingsgraad dit toelaat en betrokkene niet via een ander dienstverband onder een pensioenvoorziening valt. In de eerste vijf jaren na einde dienstverband bij Bpf Beton zal het fonds proberen de waarde over te dragen naar de (eventuele) nieuwe pensioenuitvoerder van de deelnemer. Bij pensionering vindt automatisch afkoop plaats.

2. Bpf Beton doet mee met de automatische waardeoverdracht van bestaande kleine pensioenen. Dit zijn pensioenen tussen de € 2,- en de wettelijke afkoopgrens waarbij de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2018.
3. Bpf Beton heeft besloten mee te doen met het systeem van automatische waardeoverdracht kleine pensioenen bij einde deelneming vanaf 1 januari 2018.
4. Tot slot heeft Bpf Beton in het kader van het Besluit waardeoverdracht klein pensioen (publicatie 17 juli 2018), op 12 oktober 2018 besloten om bij pensioenen van €2,- of lager waarbij de deelneming is geëindigd voor 1 januari 2019 een voorstel tot afkoop te doen. Indien de gewezen deelnemer niet reageert, vervalt deze aanspraak.

Doelstelling daarbij is in lijn met de wetwijziging, namelijk kleine pensioenen proberen samen te brengen, zodat voor de gewezen deelnemers daarmee een beter pensioen vanuit de tweede pijler ontstaat.

2.6 Integraal risicomanagement

Het pensioenfonds wordt geconfronteerd met risico's. Risicomanagement is van het grootste belang en het bestuur hanteert de volgende uitgangspunten:

- Het bestuur wordt geconfronteerd met risico's en kiest bewust voor het nemen van risico's;
- Risicobeheersing is een integraal onderdeel van de besturing en monitoring op de uitvoering van de activiteiten van het pensioenfonds. Strategische- en financiële en niet-financiële risico's worden, geanalyseerd op kans en impact en daar waar mogelijk en wenselijk beheerst;
- De risico's worden zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toegedeeld;
- Het pensioenfonds belegt en neemt beleggingsrisico in het belang van de belanghebbenden. Het bestuur is van mening dat beleggingsrisico, gemiddeld genomen, op de lange termijn beloond wordt met een positief rendement en noodzakelijk is om een optimaal pensioenresultaat te realiseren;
- Het pensioenfonds belegt prudent, dat wil zeggen: neemt alleen risico's die het begrijpt en beheerst;
- Kiest beleggingen die kostenefficiënt zijn van opzet;
- Handelt inzichtelijk, begrijpelijk, uitlegbaar en transparant.

Het bestuur is continu bezig met het aanscherpen van zijn integraal risicobeleid. En sluit aan bij de expliciete eisen welke DNB aan risicomanagement stelt.

Bpf Beton hanteert een risicoraamwerk waarbij van geïdentificeerde risico's een analyse plaatsvindt. Daarbij worden de bruto risico's op basis van kans en impact geclassificeerd. Hierna vindt netto classificatie plaats op basis van de genomen beheersmaatregelen. De effectiviteit van de beheersmaatregelen wordt gemonitord en periodiek geëvalueerd. Op grond van de riskappetite/risicohouding van het bestuur wordt vastgesteld of aanvullende (beheers)maatregelen noodzakelijk zijn.

De voorbereiding daarvan en advisering aan het bestuur geschiedt door de IRM-commissie in samenspraak met de sleutelfunctiehouder en -vervuller risicobeheer.

2.6.1 IRM-commissie en de sleutelfunctie risicobeheer

De IRM-commissie ziet in samenspraak met de risicobeheerfunctie (sleutelfunctie IORP II) toe op een volledige, tijdige en correcte uitvoering van het risicomanagement door het bestuur. De IRM-commissie en de risicobeheerfunctie (sleutelfunctie IORP II) geven tevens (on)gevraagd advies. De sleutelfunctie risicobeheer toets op onafhankelijke wijze of het beleid is uitgevoerd binnen de kaders van het risicomanagementbeleid en rapporteert hierover aan het bestuur.

Jaarlijks wordt een IRM-commissievergadering expliciet ingericht voor het bepalen van de risicomangementactiviteiten die worden vastgelegd in een roadmap. De voorzitter van de IRM-commissie is de sleutelfunctiehouder van de risicobeheerfunctie. Als sleutelfunctiehouder is de onafhankelijk bestuurder met expertise risicobeheer aangesteld. De vervulling is uitbesteed aan Sprenkels & Verschuren B.V.

Risicomangementactiviteiten zijn geïntegreerd in de besluitvormingsprocessen en rapportagecycli. Het bestuur is (eind)verantwoordelijk voor de uitvoering van het primaire proces inclusief de risicobeheersing.

2.6.2 Risicohouding

Het bestuur heeft, in samenspraak met het verantwoordingsorgaan en na overleg met cao-partijen, een risicohouding voor beleggingsrisico's vastgesteld. Deze risicohouding is in eerste instantie kwalitatief bepaald en in de haalbaarheidstoets zijn de kwantitatieve grenzen vastgesteld.

Lange termijn

- Gericht op een zo'n hoog mogelijk pensioenresultaat;
- Minimaal kostendekkende premie om nominale pensioenen in te kunnen kopen;
- Een hogere premie dan minimaal kostendekkend ter verhoging van het pensioenresultaat is acceptabel binnen het door cao-partijen vastgestelde premiebudget;
- Enig risico nemen om een zo goed mogelijk rendement op de beleggingen te halen;
- Een beleggingsmix met een (te) hoog risicoprofiel is niet gewenst.

Korte termijn

- Is gericht op het zoveel mogelijk voorkomen van een verlaging;
- Een eventuele verlaging dient zo beperkt mogelijk gehouden te worden, hetgeen pleit voor een zo groot mogelijke spreidingsperiode, tenzij dit financieel onverantwoord is.
- Het bestuur heeft de risicohouding voor de korte termijn gekwantificeerd naar een strategische beleggingsportefeuille met een maximaal Vereist Eigen Vermogen (VEV) van 115,7%. Dit is het VEV per 31 december 2023, zoals gehanteerd in het Herstelplan 2024.

De risicohouding is in 2023 besproken. Er is besloten om de risicohouding intact te laten. Zowel de korte- als lange termijn gestelde grenzen blijven van kracht.

Gezien het feit dat de uitgangspunten van de risicohouding (versie 2019) nog valide zijn en vooral omdat bij de introductie van de WTP de volledige risicohouding opnieuw moet worden bepaald, acht het bestuur het niet opportuun om nu te herijken. De richtlijn is om eens in de drie jaar de risicohouding opnieuw vast te stellen.

Cao-partners en het verantwoordingsorgaan zijn hierbij betrokken.

2.6.3 Haalbaarheidstoets

Deze toets maakt inzichtelijk of de pensioenambitie op langere termijn haalbaar is. Het bestuur heeft de risicohouding voor de lange termijn vertaald naar de volgende grenzen voor de (jaarlijkse) haalbaarheidstoets:

- Vanuit de feitelijke dekkingsgraad is het verwachte pensioenresultaat ten minste 80%;
- Vanuit een hypothetische evenwichtssituatie is het verwachte pensioenresultaat hoger dan 85%;
- In een slecht weer scenario mag het pensioenresultaat maximaal 40% lager zijn dan bovengenoemde verwachte pensioenresultaat.

Deze uitkomsten gelden over een periode van 60 jaar met gebruik van de veronderstellingen (scenario's) die DNB heeft voorgeschreven.

Het bestuur monitort met de jaarlijkse haalbaarheidstoets (vanuit de feitelijke financiële positie) in hoeverre het verwachte pensioenresultaat aansluit bij de oorspronkelijke gewekte verwachtingen, rekening houdend met de gekozen ondergrenzen. De uitkomsten van de (jaarlijkse) haalbaarheidstoets worden na vaststelling gedeeld met het verantwoordingsorgaan van het pensioenfonds.

Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat niet wordt voldaan aan een van de criteria, dan treedt het fonds in overleg met de sociale partners om te bezien of, en zo ja welke, maatregelen genomen moeten worden. Daarbij acht het bestuur de periode van 15 jaar, waar de ALM-studie van uit gaat, realistischer om lange termijn effecten van beleidsalternatieven door te rekenen en tegen elkaar af te wegen.

Voor de bepaling van het pensioenresultaat wordt in de noemer uitgegaan van een opbouwpercentage van 1,875%.

2.6.4 Integraal risicobeleid

Het bestuur ziet het integraal risicomanagement als een continu proces van identificeren, inschatten, beheersmaatregelen treffen, monitoren, borgen, rapporteren en bewaken.

Het bestuur streeft ernaar om met het integraal risicobeleid aan te sluiten bij tenminste het volwassenheidsniveau 3 zoals dit in de branche is vastgelegd: Het fonds hanteert een gestructureerde aanpak. De aanpak wordt aantoonbaar door de hele organisatie gevolgd. Processen en maatregelen zijn gestandaardiseerd en geformaliseerd.

Het fonds heeft een IRM-beleidsdocument dat periodiek wordt geëvalueerd.

Tevens worden alle risico's geïntegreerd in een riskrapportage (RISK 1,2,3), welke op kwartaalbasis wordt besproken.

Hieronder worden de niet-financiële risico's besproken op gesignaleerd risico en de genomen beheersmaatregelen.

2.6.5 Niet-financiële risico's

In 2020 zijn de niet-financiële risico's herijkt. Het bestuur onderscheidt de navolgende niet-financiële risico's.

Omgevingsrisico

Omgevingsrisico is het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

Reputatierisico

Het reputatierisico is opgenomen in het communicatiebeleidsplan. Bijvoorbeeld schending van de privacy van belanghebbenden kan leiden tot reputatieschade. In het uitbestedingsbeleid heeft Bpf Beton onder meer richtlijnen vastgesteld ten aanzien van gedragscode en beloningsbeleid bij de uitbestedingsrelatie. Voorts heeft het bestuur een procedure vastgesteld voor aanvraag offertes en inkoop van goederen of diensten. Het bestuur volgt de procedure voor aanvraag offertes en inkoop van goederen of diensten en vraagt in voorkomende gevallen offertes uit bij minimaal drie partijen. In opdracht van Bpf Beton gaat onze vermogensbeheerder het gesprek aan met bedrijven waarin het fonds belegt om hen te overtuigen van het belang van MVB; niet eenmalig, maar telkens opnieuw. Dit geschiedt middels Responsible engagement overlay (Reo). Ook heeft het bestuur een Investment belief dat het bestuur streeft naar een duurzaam beleid ten aanzien van haar investeringen. Dit heeft

een tweeledig effect op het reputatierisico. Ten eerste een positief effect, vanwege voeren van een maatschappelijk verantwoord beleggingsbeleid. Tegelijkertijd dient het duurzame beleid op juiste wijze ten uitvoer gebracht te worden om te voorkomen dat het fonds hierbij juist reputatierisico loopt.

Operationeel risico

Het operationele risico is het risico samenhangend met ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering.

Bpf Beton heeft een Service Level Agreement (SLA) afgesloten met de serviceorganisaties en hierdoor het operationeel risico verminderd. Over de in de SLA overeengekomen diensten wordt per kwartaal verantwoording afgelegd middels de SLA rapportage. De hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle zijn vastgelegd in de ABTN (paragraaf 1.4).

Uitbestedingsrisico

Het uitbestedingsrisico is het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel worden geschaad. Bpf Beton heeft beleid vastgesteld met betrekking tot de beheersing van risico's die samenhangen met de uitbesteding. Dit uitbestedingsbeleid is op hoofdlijnen vastgelegd in de ABTN en is van toepassing op alle uitbestedingsrelaties die Bpf Beton aangaat en is aangegaan. Jaarlijks voert het bestuur evaluatiegesprekken met de externe partijen waaraan activiteiten zijn uitbesteed. Met Appel, Columbia Threadneedle, en Achmea REF zijn de serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening contractueel vastgelegd. Deze serviceorganisaties voldoen aan de kwaliteitsnormen opgenomen in de AAF-verklaring respectievelijk ISAE 3402 Type II rapportage. Jaarlijks wordt hierover in de bestuursvergadering verantwoording afgelegd. De omgang met geldmiddelen en vertrouwelijke gegevens is geborgd via het beheersingssysteem van de serviceorganisaties.

IT-risico

IT-risico is het risico dat bedrijfsprocessen en informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT. Bpf Beton heeft door uitbesteding geen automatisering in eigen beheer. Het bestuur heeft sinds begin 2017 een eigen IT-beleid. In de ISAE 3402 Type II of SOC (II) rapporten van de serviceorganisaties zijn de beheersmaatregelen op IT-gebied meegenomen. Bpf Beton heeft een missie, visie en strategie. In de kern wil Bpf Beton een goed pensioen voor haar deelnemers verzorgen. Bij de uitvoering van deze missie speelt IT een steeds grotere rol. Het IT-beleid richt zich op vijf beheersdoelen, die zijn afgeleid van de missie, visie en strategie:

- Deelnemersdata: behalve juistheid van deelnemersgegevens speelt bijvoorbeeld dat data “niet op straat” komen te liggen en dat communicatie zorgvuldig dient te verlopen.
- Pensioendata: aanspraken/rechten deelnemers mogen niet onterecht gewijzigd worden of verloren gaan door aanpassing van systemen en conversie van data.
- Beleggingsportefeuille: waarden mogen niet verloren gaan door bijvoorbeeld onderbreking van beschikbaarheid van systemen of verlies van data. Juistheid van transacties moet te allen tijde herleidbaar zijn.
- Geld/middelen op bankrekening: bescherming van waarden omvat bijvoorbeeld de betaling voor legitieme verleende diensten en de legitieme uitkering van pensioenen.
- Besluitvorming en monitoring door bestuur: verkeerde of niet tijdige besluitvorming door gebreken (tijdigheid/juistheid/volledigheid) in door IT-gegenereerde informatie.

De IT-eisen zijn in de contracten opgenomen om aantoonbaar in control te kunnen zijn ten aanzien van de eerdergenoemde beheerdoelen van het fonds. Voor het volledige IT-beleid verwijzen wij u naar de bijlage.

Integriteitsrisico

Integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van de instelling dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers dan wel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen.

Het bestuur heeft een gedragscode vastgesteld. Het bestuur heeft het Nederlands Compliance Instituut (NCI) als compliance officer gecontracteerd. Deze compliance officer ziet toe op de naleving van de gedragscode en heeft toegang tot alle geledingen binnen Bpf Beton. Ook voert NCI samen met het bestuur de systematische integriteitsrisicoanalyse (SIRA) uit. Het bestuur ziet erop toe dat de externe partijen het integriteitsprincipe niet schaden. De overeenkomsten met de externe partijen bevatten de uit de wet voortvloeiende sanctiebepalingen in het kader van het niet integer handelen van haar medewerkers. Daarnaast heeft het bestuur een beleidsdocument integriteit en screeningsbeleid. Daarin staan de belangrijkste uitgangspunten welke het pensioenfonds stelt aan de bestuursleden, leden van de raad van toezicht en die van het verantwoordingsorgaan. De integriteitsregels gelden ook voor alle overige verbonden personen en de uitbestedingsrelaties zoals de sleutelfunctiehouders en vervullers. Voor het volledige integriteitsbeleid verwijzen wij naar de bijlagen.

Juridisch risico

Het juridisch risico hangt samen met wet- en regelgeving en het mogelijk bedreigd worden van haar rechtspositie. Juridische risico's ontstaan voor Bpf Beton als contracten onjuist of onvolledig zijn, of niet goed gedocumenteerd. Of wanneer contractuele bepalingen niet afdwingbaar zijn. Evenals het niet naleven van wet- en regelgeving kan dit de rechtspositie van Bpf Beton aantasten.

Juridische advisering is uitbesteed aan Montae & Partners. In de dienstverleningsovereenkomst met Appel zijn de verantwoordelijkheden belegd ten aanzien van tijdige implementatie van wet- en regelgeving en het naleven daarvan. Het bestuur laat zich zo nodig uitgebreid informeren door de jurist van Montae & Partners. Via het communicatiebeleidsplan is een adequate communicatie met belanghebbenden geborgd. Een adequate uitvoering hiervan is contractueel vastgelegd. Bij het aangaan van een nieuw contract laat het bestuur dit controleren door een extern juridisch adviseur. Er is een contractenregister opgesteld met hierin opgenomen wie welke verplichtingen heeft en voor welke periode, alsmede de opzegtermijn.

2.6.6 Eigen Risico Beoordeling

Het fonds heeft in het beleidsdocument ERB vastgelegd hoe zij de eigenrisicobeoordeling uitvoert, de frequentie en governance.

De ERB is een proces dat uitmondt in een document dat een beschrijving geeft van het risicoprofiel van het pensioenfonds, een beoordeling van de financieringsbehoeften en een beoordeling van de risico's rondom indexatie. Het wettelijk kader voor de ERB is artikel 18b van het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen.

Het bestuur gebruikte de uitkomsten van de in 2021 uitgevoerde ERB, bij de (strategische) besluitvorming. Een beschrijving van de wijze waarop dit plaatsvindt is opgenomen in het ERB-document.

3 Pensioenregeling

3.1 Verplichte aansluiting

Door de staatssecretaris van Sociale Zaken is op verzoek van sociale partners besloten om in de bedrijfstak een pensioenregeling verplicht te stellen. Voor de uitvoering hiervan is Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie opgericht.

De deelneming in Stichting Bedrijfstakpensioenfonds voor de Betonproductenindustrie is verplicht voor werknemers geboren op of na 1 januari 1950 in dienst van een werkgever vanaf de eerste dag van de maand waarin zij de leeftijd van 21 jaar bereiken of de latere datum van indiensttreding tot de eerste dag van de maand waarin zij de 68-jarige leeftijd bereiken.

Onder werkgever wordt verstaan degene, die in een onderneming of een onderdeel van een onderneming de betonproductenindustrie uitoefent;

Hierbij wordt verstaan onder:

- de betonproductenindustrie: het uitsluitend of in hoofdzaak, elders dan op bouwwerken, vervaardigen van betonproducten, hetzij voor derden, hetzij voor een onderdeel van een eigen onderneming, waarin een ander bedrijf wordt uitgeoefend;
- betonproducten: al dan niet bewerkte producten, vervaardigd uit een bindmiddel (hydraulische kalk of kalk en tras of cement) met zand en/of steenstukken, grind of andere stoffen van anorganische aard of organische aard een mortel gevend, welke door toevoeging van water versteent.

3.2 Vrijwillige aansluiting

Het bestuur is onder de voorwaarden als opgenomen in de statuten bevoegd een werkgever die niet onder de werkingssfeer van het fonds valt op vrijwillige basis aan te sluiten bij het fonds indien de werkgever hierom verzoekt. Een vrijwillige aansluiting wordt neergelegd in een uitvoeringsovereenkomst tussen het fonds en de vrijwillig aan te sluiten werkgever. Bij het aangaan van een vrijwillige aansluiting toetst het fonds het verzekeringstechnisch nadeel.

3.3 Vrijwillige voortzetting

Het bestuur is bevoegd aan individuele deelnemers toe te staan de deelname aan de pensioenregeling voort te zetten na beëindiging van het dienstverband met een aangesloten werkgever of bij het opnemen van sabbats-, studie- of levensloopverlof. Vrijwillige voortzetting wordt slechts toegestaan als de deelnemer voldoet aan de voorwaarden uit het pensioenreglement.

3.4 Excedentregeling

Op verzoek van een aangesloten werkgever kan de werkgever haar werknemers laten deelnemen aan de excedentregeling van het fonds. Op grond van de excedentregeling worden er aanvullende aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen opgebouwd, boven de aanspraken welke voortvloeien uit de toepassing van de verplichte regeling. Een en ander tegen betaling van periodieke premies of koopsommen en op basis van door het bestuur vastgestelde voorwaarden.

Het bestuur besloot de excedentverzekering te gaan stoppen. Met ingang van de invaardatum, of indien eerder als de werkgever dat wenst, stopt deze verzekeringsvorm.

Het maakt geen onderdeel uit van de verplichtstelling en uit een analyse blijkt dat voor een zeer beperkt aantal werkgevers en werknemers deze verzekering loopt. De administratieve impact van het handhaven van deze verkeringsvorm is bij invaren dermate complex, ook voor de administratie en de kosten, dat het bestuur deze verzekeringsvorm stopt.

3.5 Dispensatie

In het Vrijstellings- en boetebesluit Wet Bpf 2000 worden de gronden omschreven waarop een bedrijfstakpensioenfonds verplicht is op verzoek van een werkgever vrijstelling te verlenen van deelneming aan de pensioenregeling.

Als bij een verzoek tot vrijstelling niet voldaan is aan de voorwaarden van een verplichte vrijstelling kan het fonds ook onverplicht vrijstelling verlenen. In ieder geval eens in de vijf jaar toetst het fonds de gelijkwaardigheid van de regeling van de werkgever aan de regeling van het fonds. Indien zich in de pensioenregeling van het fonds significante wijzigingen voordoen, zal ook dat reden zijn voor het (tussentijds) toetsen van de gelijkwaardigheid.

3.6 Uitvoeringsreglement

3.6.1 Invulling

De afspraken over de uitvoering van de pensioenovereenkomst die van belang zijn voor de aangesloten werkgever(s) zijn vastgelegd in het uitvoeringsreglement van het fonds. Het uitvoeringsreglement is opgenomen als bijlage bij deze Abtn.

In het uitvoeringsreglement staan onder meer afspraken rond de vaststelling van de premie, het niet-nakomen van de premiebetalingsverplichting, premiekorting en premie terugstorting. Daarnaast wordt er verwezen naar de informatieplicht van zowel de werkgever als het pensioenfonds.

De afspraken rond de financiële opzet van het fonds worden verder besproken in hoofdstuk 5 Financiële opzet en Hoofdstuk 7 Financiële sturingsmiddelen.

3.6.2 Aangesloten werkgevers

De aangesloten werkgever is verantwoordelijk voor het tijdig verstrekken van de juiste gegevens die nodig zijn om de pensioenregeling uit te kunnen voeren. Indien het fonds het voor een goede uitvoering van de statuten en het helder pensioenreglement nodig acht, is de werkgever verplicht inzage te verlenen van boeken en bescheiden aan een door het fonds aan te wijzen persoon.

3.7 Kenmerken van de pensioenregeling

Het helder pensioenreglement kent de volgende kenmerken:

Kenmerk	Omschrijving
Karakter pensioenovereenkomst	Uitkeringsovereenkomst (middelloon)
Werkgever	Werkgevers die onder de verplichtstelling vallen en werkgevers die op een daartoe strekkend verzoek ten behoeve van zijn werknemers door het bestuur als zodanig worden aanvaard (vrijwillige aansluitingen).

Kenmerk	Omschrijving
Deelnemer	<p>Deelnemer is de werknemer die is geboren op of na 1 januari 1950 en 18 jaar of ouder is en die:</p> <p>a. verplicht is tot deelneming in het fonds. De precieze ingangsdatum en einddatum van de verplichting tot deelneming van deze werknemer staat omschreven in het verplichtstellingsbesluit van het fonds. of</p> <p>b. niet verplicht is tot deelneming in het fonds, maar door het bestuur als deelnemer is toegestaan ingevolge een met de betrokken werkgever gesloten overeenkomst tot vrijwillige aansluiting bij het fonds; of</p> <p>c. deelnemer was als bedoeld onder a of b en de deelneming in het fonds individueel voortzet.</p> <p>Het bepaalde in het pensioenreglement is medebepalend voor de deelneming van deze werknemer;</p>
Aspirant deelnemer	<p>Deelname start op de dag dat een medewerker in dienst komt bij een werkgever aangesloten bij Bpf Beton. Is diegene op dat moment jonger dan 18 jaar? Dan start de deelname op de dag dat hij/zij 18 wordt. Er wordt geen pensioen opgebouwd. Wel is een aspirant deelnemer verzekerd voor partnerpensioen en wezenpensioen. De verzekering stopt bij uitdiensttreding voor 18 jaar.</p>
Toetredingsleeftijd	<p>18 jaar</p> <ul style="list-style-type: none"> Met ingang van 1 januari 2024 wordt conform de wettelijke richtlijn de toetredingsleeftijd 18 jaar.
Pensioenrichtleeftijd	68 jaar
Pensioengevend salaris	<p>Het op de datum van vaststelling van de pensioengrondslag voor de deelnemer geldende vaste salaris van 12 maal het maandsalaris of 13 maal het vaste periodesalaris, vermeerderd met de vaste vakantietoeslag en de vaste eindejaarsuitkering.</p>
Maximum pensioengevend salaris	<p>Het maximum pensioengevend salaris is gelijk aan het maximum premieloon als bedoeld in artikel 17 van de Wet financiering sociale verzekeringen, herleid tot een jaarbedrag, zoals dit per de eerste januari van het kalenderjaar is vastgesteld. Het maximum pensioengevend salaris bedraagt per 1 januari 2024 € 71.628,- (per 1 januari 2023 € 66.956,-).</p>
Franchise	<p>Het gedeelte van het pensioengevend salaris dat bij de berekening van de pensioengrondslag buiten beschouwing wordt gelaten. De franchise bedraagt per 1 januari 2024 €17.545,- (per 1 januari 2023 € 16.322,-).</p>
Pensioengrondslag	<p>Onder de pensioengrondslag van de deelnemer wordt verstaan: het voor hem geldende (maximum) pensioengevende salaris verminderd met de franchise.</p>
Aanpassing franchise	<p>Het bedrag van de franchise wordt per 1 januari van ieder kalenderjaar aangepast aan de ontwikkeling van de uitkering ingevolge artikel 9, eerste lid, onder b, van de Algemene Ouderdomswet en de vakantietoeslag als bedoeld in artikel 29, I van die wet, waarbij wordt uitgegaan van het uitkeringsbedrag en vakantietoeslag geldend op de eerste januari van het kalenderjaar waarvoor de franchise geldt. Het bestuur kan hier, gehoord cao-partijen, gemotiveerd van afwijken.</p>

Kenmerk	Omschrijving										
	Voor boekjaar 2024 is de franchise vastgesteld op het niveau van het voor 2024 geldende fiscaal minimum.										
Opbouwpercentage	Het opbouwpercentage voor 2024 is 1,875%.										
Partnerpensioen	Het jaarlijkse partnerpensioen van een deelnemer bedraagt 70% van het opgebouwde en te bereiken ouderdomspensioen, tenzij er sprake is van bijzonder levenslang partnerpensioen. Voor de toekomstige opbouw ten behoeve van het te bereiken ouderdomspensioen wordt gerekend met 1,875%.										
Bijzonder levenslang partnerpensioen	Het jaarlijks bijzonder levenslang partnerpensioen is in beginsel gelijk aan het partnerpensioen dat tot de scheiding is opgebouwd in de pensioenregeling.										
Wezenpensioen	<p>Het jaarlijkse wezenpensioen voor een deelnemer bedraagt voor ieder kind 14% van het opgebouwde en bereikbare ouderdomspensioen. Bij volle wezen (wezen waarvan beide ouders zijn overleden) wordt dit percentage verdubbeld.</p> <p>Wezenpensioen wordt uitgekeerd aan:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de kinderen beneden de 18-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer die tot deze (gewezen) deelnemer in familierechtelijke betrekking staan; - de stief- en pleegkinderen beneden de 18-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer, die ten tijde van zijn overlijden door hem worden onderhouden en opgevoed. <p>Met (stief- en pleeg)kinderen beneden de 18-jarige leeftijd worden gelijkgesteld kinderen van 18 tot en met 26 jaar wier voor werkzaamheden beschikbare tijd grotendeels in beslag wordt genomen door of in verband met het volgen van onderwijs of een opleiding voor een beroep.</p>										
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid o.b.v. WAO (premiëvrijstelling ingegaan vóór 1 januari 2006)	<p>De pensioenopbouw wordt geheel of gedeeltelijk premievrij voortgezet, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De volgende indeling wordt aangehouden:</p> <table border="0" data-bbox="609 1255 1096 1417"> <thead> <tr> <th>Mate arbeidsongeschiktheid</th> <th>Vrijstelling</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>65% - 100%</td> <td>100%</td> </tr> <tr> <td>45% - 65%</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>25% - 45%</td> <td>25%</td> </tr> <tr> <td>0% - 25%</td> <td>0%</td> </tr> </tbody> </table> <p>Voor wat betreft de pensioengrondslag wordt uitgegaan van de pensioengrondslag zoals die gold onmiddellijk voor de ingangsdatum van de premievrije deelneming. Jaarlijks wordt beoordeeld of de pensioengrondslag tijdens de premievrije deelneming op 1 januari kan worden aangepast.</p>	Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling	65% - 100%	100%	45% - 65%	50%	25% - 45%	25%	0% - 25%	0%
Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling										
65% - 100%	100%										
45% - 65%	50%										
25% - 45%	25%										
0% - 25%	0%										
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid o.b.v. WIA (premiëvrijstelling ingegaan ná 1 januari 2006)	<p>De deelnemer, die arbeidsongeschikt wordt volgens de WIA kan een verzoek bij het fonds indienen tot premievrije voortzetting van de pensioenopbouw.</p> <p>De mate van premievrije voortzetting is afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De volgende indeling wordt aangehouden:</p> <table border="0" data-bbox="609 1837 1096 1898"> <thead> <tr> <th>Mate arbeidsongeschiktheid</th> <th>Vrijstelling</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>80% - 100%</td> <td>100%</td> </tr> </tbody> </table>	Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling	80% - 100%	100%						
Mate arbeidsongeschiktheid	Vrijstelling										
80% - 100%	100%										

Kenmerk	Omschrijving										
	<table data-bbox="609 247 1055 409"> <tr> <td>65% - 80%</td> <td>72,5%</td> </tr> <tr> <td>55% - 65%</td> <td>60%</td> </tr> <tr> <td>45% - 55%</td> <td>50%</td> </tr> <tr> <td>35% - 45%</td> <td>40%</td> </tr> <tr> <td>0% - 35%</td> <td>0%</td> </tr> </table> <p>Voor wat betreft de pensioengrondslag wordt uitgegaan van de pensioengrondslag zoals die gold onmiddellijk voor de ingangsdatum van de premievrije voortzetting. Jaarlijks wordt beoordeeld of de pensioengrondslag tijdens de premievrije voortzetting op 1 januari kan worden aangepast.</p>	65% - 80%	72,5%	55% - 65%	60%	45% - 55%	50%	35% - 45%	40%	0% - 35%	0%
65% - 80%	72,5%										
55% - 65%	60%										
45% - 55%	50%										
35% - 45%	40%										
0% - 35%	0%										
Flexibiliseringsmogelijkheden											
- vervroeging pensioendatum	Op verzoek van de (gewezen) deelnemer kan het pensioen vanaf de 60-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer vervroegd ingaan. De gekozen vervroegde pensioendatum dient samen te vallen met de eerste kalenderdag van een maand.										
- uitstel pensioendatum	Op verzoek van de (gewezen) deelnemer kan het pensioen tot uiterlijk de 70-jarige leeftijd van de (gewezen) deelnemer worden uitgesteld. De gekozen uitgestelde pensioendatum dient samen te vallen met de eerste kalenderdag van een maand.										
- deeltijdpensionering	De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid om vanaf de 60-jarige leeftijd vervroegd met deeltijdpensioen te gaan. Deeltijdpensioen na de 68-jarige leeftijd is niet toegestaan.										
- omzetting van partnerpensioen in ouderdompensioen	Partnerpensioen kan (gedeeltelijk) worden omgezet voor een hoger ouderdompensioen.										
- omzetting van ouderdompensioen in partnerpensioen	Een deel van het ouderdompensioen kan worden omgezet in partnerpensioen.										
- variatie in de hoogte van de pensioenuitkering	De (gewezen) deelnemer heeft de volgende mogelijkheden om de pensioenaanspraken te herschikken: <ul style="list-style-type: none"> - vanaf de vervroegde pensioendatum een hoge (respectievelijk lage) uitkering tot aan de AOW-gerechtigde leeftijd van de (gewezen deelnemer) en daarna een lage (respectievelijk hoge) uitkering; - vanaf de pensioendatum voor een bepaalde periode een hoge (respectievelijk lage) uitkering, en daarna een lage (respectievelijk hoge) uitkering. 										
- Bedrag ineens	De (gewezen) deelnemer heeft de mogelijkheid om bij pensioeningang maximaal 10% van de contante waarde in een keer op te nemen, zodra wet en regelgeving dat toestaat.										
Toeslagen	Het fonds besluit jaarlijks of er een toeslag kan worden verleend op de pensioenaanspraken en pensioenrechten. De toeslag bedraagt maximaal de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen. Als referentieperiode voor de vaststelling van de toeslag wordt uitgegaan van de periode aanvangende 1 juli van het afgelopen jaar tot 1 juli van het jaar										

Kenmerk	Omschrijving
	<p>daarvoor. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit het vermogen van het fonds gefinancierd.</p> <p>In 2023 en 2024 versoepelde de wetgever de richtlijnen voor het verlenen van een toeslag. Mede op grond van deze versoepelde regels heeft het fonds toeslagen verleend. Per 1 januari 2024 kende het fonds 2,0% toeslag toe.</p>
Bijdragen	<p>De voor een deelnemer verschuldigde premie bedraagt in 2024 31,3% van de pensioengrondslag. Voor een gedeelte van een jaar wordt de premie naar evenredigheid vastgesteld.</p> <p>In 2024 komt maximaal een aandeel van 10,4% van de pensioengrondslag ten laste van de deelnemer en 20,9% ten laste van de werkgever.</p>
Overgangsrechten	
- extra ouderdomspensioen uit prepensioen	<p>Voor de deelnemer die per 31 december 2005 reeds deelnemer was in het toen geldende prepensioenreglement, is de premievrije aanspraak op prepensioen per 31 december 2005, indien de deelnemer hiermee heeft ingestemd, omgezet in extra aanspraken op ouderdomspensioen, Deze extra aanspraken maken vanaf 1 januari 2016 deel uit van het huidige pensioenreglement.</p> <p>De extra aanspraken op ouderdomspensioen uit prepensioen zijn bij de berekening van het partnerpensioen, het bijzonder partnerpensioen en het wezenpensioen, buiten beschouwing gelaten.</p>

Voor de excedentregeling worden dezelfde kostentarieven en peildata van de verschillende grondslagen toegepast als die voor de basisregeling. De solvabiliteitsopslag in de premie 2024 wordt berekend naar de stand per 30 september. De tariefstelling ziet er als volgt uit:

	2024	2023
1. Sterftetafel	Prognosetafel AG2022 inclusief ervaringssterfte op basis van het ervaringssterfemodel WTW 2022, startjaar 2023	Prognosetafel AG2022 inclusief ervaringssterfte op basis van het ervaringssterfemodel WTW 2022, startjaar 2023
2. Leeftijdsterugstelling	$x - 0 / y - 0$	$x - 0 / y - 0$
3. Leeftijdsverschil	$x - y = 3$	$x - y = 3$
4. Rekenrente	30-9-2023	30-9-2020
5. Partnersysteem	Onbepaald; opbouw	Onbepaald; opbouw
6. Opslag wezenpensioen	2,00% van het NP (tot 68 jaar)	2,00% van het NP (tot 68 jaar)
7. Opslag excassokosten	3,5%	3,5%
8. Opslag administratiekosten:		
- % van de PG	1,69%	1,01%
- % van de CS (excl. excasso)	6,75%	4,79%
9. Opslag premievrijstelling ao	4,00%	4,00%
10. Solvabiliteitsopslag (30 september)	16,4% (per 30-9-2023)	16,6% (per 30-9-2022)
11. Pensioenrichtleeftijd	68	68

4 Herverzekering

Gezien de omvang en het draagvlak van het fonds worden alle risico's voortvloeiende uit de aangegane pensioenverplichtingen volledig in eigen beheer gehouden.

Het fonds kent geen herverzekering.

5 Financiële opzet

De voornaamste financiële doelstellingen van het fonds zijn:

- het waarborgen van de opbouw van de pensioenaanspraken overeenkomstig de in het helder reglement vastgelegde bepalingen;
- het minimaliseren van de kansen op een dekkings- en reservetekort, alsmede van de mate van dekkings- en reservetekort;
- het maximaliseren van het beleggingsrendement om de nagestreefde toeslagen te realiseren.

In dit hoofdstuk wordt de financiële opzet van het fonds uiteengezet. Ingegaan wordt op de waarderingsgrondslagen van de pensioenverplichtingen, alsmede op de uitgangspunten voor het premiebeleid. Uitgangspunt bij de financiële opzet is de wet- en regelgeving zoals beschreven in:

- de Pensioenwet;
- het Besluit financieel toetsingskader pensioenfondsen;
- de Regeling Pensioenwet;
- de Regeling parameters pensioenfondsen;

In hoofdstuk 6 wordt (separaat) ingegaan op de uitgangspunten van het beleggingsbeleid. In hoofdstuk 7 wordt (separaat) ingegaan op de uitgangspunten van het toeslagbeleid en het beleid omtrent mogelijke korting van pensioenaanspraken.

5.1 Technische voorzieningen

Het fonds stelt toereikende technische voorzieningen vast met betrekking tot het geheel van pensioenverplichtingen. De voorwaardelijke toeslagverlening maakt geen deel uit van de pensioenverplichtingen.

Het fonds voert de pensioenregeling uit conform het pensioenreglement. De pensioenaanspraken zijn volledig in eigen beheer.

De vaststelling van de technische voorzieningen geschiedt op basis van de volgende uitgangspunten:

- berekening vindt plaats op basis van marktwaardering;
- de grondslagen zijn gebaseerd op prudente beginselen inzake overlijden en arbeidsongeschiktheid;
- de methodiek en grondslag van vaststelling is van jaar op jaar consistent, tenzij juridische, demografische en/of economische omstandigheden zich hiertegen verzetten.

De technische voorzieningen van het fonds bestaan uit de voorziening pensioenverplichtingen en overige technische voorzieningen.

5.1.1 De voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan de actuariële contante waarde van:

- de tijdsevenredige pensioenaanspraken van de actieve deelnemers die tot balansdatum zijn verkregen, inclusief de daarop toegekende toeslagen;
- de verzekerde pensioenen op balansdatum van de inactieve deelnemers, inclusief de toegekende toeslagen.

Een grondslagwijziging wordt verwerkt aan het eind van de maand volgend op de maand waarin het bestuursbesluit is genomen. Op deze wijze is er, ook bij een bestuursbesluit aan het eind van de maand, voldoende tijd voor de administratieve verwerking.

Uitzondering hierop is een bestuursbesluit in december met het oog op het feit dat de voorziening per 31 december in het jaarverslag wordt opgenomen. Bovenstaande zou, zowel bij besluitvorming in november als december, resulteren in een verwerking van de grondslagwijziging in de (beleids-)dekkingsgraad per eind december.

Mutatiestop

In januari sluit Appel de administratie en worden terugwerkende kracht mutaties voor een korte periode on hold gezet. Dit is van belang voor het draaien van het jaarwerk. Voor de accountant is het wenselijk inzage te verkrijgen welke mutaties er dan nog binnen komen en welke impact dat heeft op de voorziening. Het intakepercentage is een belangrijke maatstaf. Het intakepercentage dient minimaal 95% te zijn. Alleen de decemberveloning ontbreekt dan nog voor het boekjaar. De pensioengrondslag wordt bepaald op basis van het salaris bij aanvang van het dienstverband of op basis van het salaris dat bij de januariverloning wordt opgegeven. In die zin zijn de effecten op de voorziening bij een mutatiestop vanaf medio december beperkt. Alleen overlijdensgevallen na medio december zijn dan nog van invloed op de hoogte van de voorziening. Bpf Beton onderschrijft deze werkwijze.

In januari worden de geparkeerde mutaties en overlijdensgevallen verwerkt.

De actuariële grondslagen voor de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen zijn (fondsgrondslagen):

Kenmerk	Omschrijving
Intrest	Conform de rentetermijnstructuur zoals deze wordt gepubliceerd door DNB.
Sterfte	<p>Ultimo 2023 volgens de Prognosetafel AG2022. Hierbij wordt rekening gehouden met het verschil in overlevingskansen tussen de werkende en de totale bevolking door toepassing van de fondsspecifieke ervaringssterfte, bepaald op basis van het WTWTW 2022 ervaringssterftemodel.</p> <p>Op het moment dat het Koninklijk Actuarieel Genootschap een nieuwe overlevingstafel publiceert wordt de fondsspecifieke ervaringssterfte eveneens geactualiseerd. Naar verwachting vindt de herijking, in lijn met de publicatie van nieuwe overlevingstafels, eens in de twee jaar plaats.</p>
Ervaringssterftecorrectie	<p>Het fonds beoordeelt periodiek of de overlevingstafel die is gebaseerd op de gehele bevolking ook gebruikt kan worden voor het fonds. Daarbij wordt nagegaan of de overlevingstafel wel passend is en kijkt of er sprake is van ervaringssterfte.</p> <p>Ervaringssterfte is het verschil in (verwachte) sterfte tussen de gehele bevolking en de pensioenfondspopulatie. In nauw overleg met de actuaris van het fonds, monitort het fonds periodiek de ervaringssterfte. Daarbij is het streven zo prudent mogelijke overlevingstafels te hanteren.</p> <p>Het Koninklijk Actuarieel Genootschap publiceert tweejaarlijks nieuwe overlevingstafels. Het fonds bespreekt bij de publicatie van nieuwe tafels of</p>

Kenmerk	Omschrijving
	deze aanleiding zijn voor aanpassing van de ervaringssterftecCorrectie en streeft daarbij naar implementatie in het jaar volgend op het jaar van publicatie. Daarbij wordt de ervaringssterftecCorrectie geïmplementeerd per 1 januari van het komende jaar, volgend op het jaar waarin het bestuur besluit de nieuwe ervaringssterftecCorrectie toe te passen. In 2022 heeft de laatste analyse van de ervaringssterftecCorrectie plaatsgevonden. Beoordeling vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de twee jaar.
Partnerfrequentie	Voor nog niet ingegaan partnerpensioen wordt tot de pensioendatum het systeem van onbepaalde partner, uitgaande van partnerfrequenties gebaseerd op CBS 2013 data, gehanteerd tot de pensioendatum en een bepaald partnersysteem vanaf de pensioendatum. De partnerfrequentie wordt op de pensioendatum op 100% verondersteld. Na de pensioendatum wordt uitgegaan van het bepaalde partnersysteem. Dit is in 2022 voor het laatst onderzocht. Herijking vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar. .
Leeftijd	De leeftijden worden op maanden nauwkeurig vastgesteld.
Leeftijdsverschil	Het leeftijdsverschil tussen man en vrouw is op 3 jaar veronderstel (man ouder dan vrouw). Dit is in 2022 voor het laatst onderzocht. Herijking vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar.
Kosten	Voor (toekomstige) uitvoeringskosten is een voorziening getroffen ter grootte van 3,5% van de voorziening pensioenverplichtingen. Deze is toereikend en voldoende onderbouwd. Hierbij wordt uitgegaan van het overdrachts- en liquidatiescenario. Als de premie-instroom eindigt, kunnen de pensioenverplichtingen worden overgedragen naar een externe partij. De hoogte van deze voorziening voor toekomstige kosten wordt periodiek getoetst (voor het laatst in 2022 onderzocht). Herijking vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar . Voor de onderbouwing van de kostenvoorziening verwijzen wij naar de bijlagen.
Uitkeringen	Bij de waardering van de aanspraken is uitgegaan van de veronderstelling dat de pensioenuitkeringen continu geschieden.
Wezenpensioen	Ter dekking van het risico voor wezenpensioen wordt de voorziening voor het latent nabestaandenpensioen, behorend bij nog niet ingegaan ouderdompensioen, verhoogd met 1%. Herijking van deze voorziening vindt periodiek plaats, in ieder geval eens in de drie jaar. In 2022 is de voorziening herijkt.

Kenmerk	Omschrijving
Flexibilisering: * uitruil * hoog/laag * vervroeging/uitstel	De flexibiliserings- en afkoopfactoren zijn gebaseerd op de volgende uitgangspunten: <i>Rente</i> 4-kwartaals gemiddelde op basis van de rentetermijnstructuren zoals gepubliceerd door de Nederlandsche Bank (peildatum 31 maart); <i>Moment vaststelling</i> Jaarlijks in de junivergadering (op basis van de dan bekende kwartaalrentes); voor tarieven vanaf 1 januari van het volgende jaar (laatstelijk vastgesteld in 2023);

Kenmerk	Omschrijving
	<p style="text-align: center;"><i>Sekseneutraliteit</i></p> <p>Op basis van de gemiddelde verdeling van de technische voorzieningen (per 31 december van het jaar voorafgaand aan het jaar van wijziging van de factoren) tussen mannen en vrouwen met leeftijd 62 tot en met 68 jaar; afgerond op 5-procentpunten.</p>

5.1.2 Overige technische voorzieningen

Het fonds kent naast de voorziening pensioenverplichtingen de volgende overige technische voorzieningen:

- een reservering voor (toekomstige) arbeidsongeschiktheid;
- een reservering voor niet opgevraagd pensioen.

Reservering voor (toekomstige) arbeidsongeschiktheid

In verband met voortzetting van pensioenopbouw tijdens arbeidsongeschiktheid die voor rekening van het fonds komt (premiëvrijstelling), is voor arbeidsongeschikten enerzijds de contante waarde van de toekomstige – tot en met de pensioendatum – op te bouwen pensioenaanspraken onderdeel van de reservering voor arbeidsongeschiktheid. De kans op revalidering wordt hierbij buiten beschouwing gelaten.

Anderzijds wordt rekening gehouden met de verwachte toekomstige schadelast voor actieve deelnemers die ziek zijn en die naar verwachting arbeidsongeschikt worden verklaard. Ter dekking hiervan, wordt in de premie een opslag voor premievrijstelling opgenomen. In verband met de wachttijd van twee jaar die bij arbeidsongeschiktheid van toepassing is wordt als onderdeel van de reservering voor (toekomstige) arbeidsongeschiktheid deze premieopslag van 4% uit de zuivere kostendeckende premie (waarin reeds rekening is gehouden met de opslag voor uitvoeringskosten) van de afgelopen 2 jaar gereserveerd.

De opslag in de premie voor premievrijstelling invaliditeit wordt periodiek herijkt, in ieder geval eens in de drie jaar. In 2022 vond een herijking plaats.

Reservering voor niet opgevraagd pensioen

Voor verzekerden die op de balansdatum de pensioenrichtleeftijd van 68 jaar ten hoogste vijf jaar geleden hebben bereikt en op de balansdatum nog geen pensioen hebben opgevraagd, zijn, naast de contante waarde van de toekomstige uitkeringen, ook de vervallen pensioentermijnen opgenomen in de overige technische voorzieningen. Wanneer er vijf jaar na de pensioenrichtleeftijd voor de verzekerde nog steeds sprake is van niet opgevraagd pensioen, valt de voorziening van de verzekerde vrij (dit betreft zowel de vervallen als de toekomstige termijnen). Dit geldt ook voor onvindbare nabestaanden. Periodiek wordt de reservering voor niet opgevraagd pensioen getoetst. In 2020 is de toepassing van deze methodiek nader onderzocht.

5.1.3 Minimaal vereist eigen vermogen

Het fonds moet over voldoende eigen vermogen beschikken om aan zijn (nominale) verplichtingen te kunnen voldoen. Dit vermogen wordt aangeduid met het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV). Het MVEV bedraagt 4,4% (vastgesteld a.d.h.v. jaarwerk 2022 in juni 2023) van de technische voorzieningen en voldoet daarmee aan de daaromtrent gestelde wettelijke eisen bij of krachtens artikel 131 van de Pensioenwet. De hoogte van het MVEV wordt jaarlijks vastgesteld a.d.h.v. het jaarwerk.

5.1.4 Vereist eigen vermogen

Het vereist eigen vermogen (VEV) wordt zodanig vastgesteld dat de technische voorzieningen na verloop van één kalenderjaar met een betrouwbaarheid van 97,5% kunnen worden gedekt door de alsdan aanwezige middelen. Het fonds meet vanuit de korte termijn risicohouding of het strategisch Vereist Eigen Vermogen op enig moment nog binnen de gedefinieerde bandbreedte ligt. Deze bandbreedte is vastgesteld op [13,7% - 17,7%], gebaseerd op vastgestelde strategisch VEV per 31 december 2023 van 15,7% met een bandbreedte van +2% en -2% punt. Deze bandbreedte is kwantitatief onderbouwd door middel van analyses naar het effect op het Vereist Eigen Vermogen van diverse renteschokken en renteafdekkingsniveaus vanuit het dynamische beleid.

Voor de berekening van het VEV hanteert het fonds het standaardmodel. Met dit model wordt het VEV aan de hand van het risicoprofiel van het fonds bepaald met gebruikmaking van een aantal voorgedefinieerde risicofactoren en een voorgeschreven negatief scenario per risico.

De gehanteerde voorgedefinieerde risicofactoren zijn:

- S1 het renterisico;
- S2 het aandelen- en vastgoedrisico;
- S3 het valutarisico;
- S4 het grondstoffenrisico;
- S5 het kredietrisico;
- S6 het verzekeringstechnisch risico;
- S7 het liquiditeitsrisico;
- S8 het concentratierisico;
- S9 het operationeel risico;
- S10 het actief beheer risico.

Jaarlijks beoordeelt het fonds of het standaardmodel voldoende past bij het risicoprofiel van het fonds. Naar aanleiding van de uitkomsten van dit onderzoek heeft het bestuur besloten om het standaardmodel zonder aanpassingen toe te passen.

5.2 Dekkingsgraad

Door het fonds worden drie soorten dekkingsgraden gedefinieerd: de actuele dekkingsgraad, de beleidsdekkingsgraad en de reële dekkingsgraad.

Actuele dekkingsgraad

Deze dekkingsgraad is gelijk aan het pensioenvermogen gedeeld door de technische voorziening. Hierbij is het pensioenvermogen gelijk aan de totale activa minus de kortlopende schulden.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt berekend als een voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden. De beleidsdekkingsgraad betreft de dekkingsgraad waarop beleidsmaatregelen gebaseerd zullen worden.

Reële dekkingsgraad

Het fonds stelt ook de reële dekkingsgraad vast. De reële dekkingsgraad, zoals vermeld in de Pensioenwet, is conform de Regeling Pensioenwet gedefinieerd als de beleidsdekkingsgraad gedeeld door de beleidsdekkingsgraad die minimaal vereist is voor een volledige toekenning

van een voorwaardelijke toeslag (op basis van prijsinflatie rekening houdend met het door DNB gepubliceerde ingroei-pad).

5.3 Herstelplan

Indien de beleidsdekkingsgraad per het einde van een kalenderkwartaal lager is dan de gestelde eisen ten aanzien van het vereist eigen vermogen is er sprake van een tekort en is een herstelplan van kracht. Hierin beschrijft het bestuur de maatregelen die genomen moeten worden om aan de normen van het vereist vermogen te voldoen. Hierbij worden de wettelijke termijnen in acht genomen. Na goedkeuring door DNB wordt het herstelplan uitgevoerd.

Primo 2024 lag de beleidsdekkingsgraad (net als primo 2023) lager dan de dekkingsgraad behorende bij het vereist vermogen. Het fonds verkeerde dus nog in een situatie van tekort en heeft daarom een geactualiseerd herstelplan opgesteld en bij DNB ingediend. Hieruit blijkt dat het tekort binnen de wettelijke herstelperiode wordt opgeheven. Zolang het fonds een tekort heeft, zal er jaarlijks een geactualiseerd herstelplan worden opgesteld. De herstelperiode bedraagt 10 jaar. De eventuele te nemen kortingen die voortkomen uit het herstelplan zullen worden gespreid over een periode van 10 jaar.

Uit het herstelplan van 2024 blijkt dat er vooralsnog geen korting hoeft te worden toegepast om eind 2033 naar verwachting uit reservetekort te zijn. Het bestuur heeft dit aan cao-partijen en de (gewezen) deelnemers gecommuniceerd. Gezien de implementatie van de Wet toekomst pensioenen zal de beoordeling van het herstel in een heel ander daglicht komen te staan.

5.4 Premiebeleid

In deze paragraaf wordt het premiebeleid van het fonds beschreven. Achtereenvolgens komen aan de orde:

- de (gedempte) kostendekkende premie conform de voorschriften gesteld bij en krachtens artikel 128 van de Pensioenwet alsmede door DNB;
- de feitelijke premie, zoals vastgelegd in het uitvoeringsreglement;
- de vaststelling van de hoogte van de feitelijke premie.

5.4.1 Kostendekkende premie

Zuiver kostendekkende premie

Conform de beleidsregels van DNB wordt bij de berekening van de zuiver kostendekkende premie met de volgende elementen rekening gehouden:

- koopsom voor de onvoorwaardelijke onderdelen van de pensioentoezegging;
- solvabiliteitsopslag over het voorgaande premieonderdeel;
- opslag voor uitvoeringskosten;
- koopsom voor voorwaardelijke onderdelen van pensioentoezegging met inachtneming van de geformuleerde ambitie en de wijze van financieren.

Als onderdeel van de koopsom voor onvoorwaardelijke onderdelen is een opslag opgenomen voor premievrije voortzetting van pensioenopbouw bij arbeidsongeschiktheid ter grootte van 4% van de nominale premie (inclusief risicokoopsom voor het nabestaandenpensioen).

De opslag voor uitvoeringskosten is gebaseerd op de verwachte uitvoeringskosten in het boekjaar inclusief de door het fonds af te dragen BTW, verminderd met de verwachte vrijval van de opslag voor uitvoeringskosten over de uitkeringen.

Uitgangspunt voor de vaststelling van de zuiver kostendeekkende premie is de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur per 1 januari van het boekjaar.

Gedempte kostendeekkende premie

De gedempte kostendeekkende premie wordt vastgesteld op dezelfde wijze waarop ook de zuiver kostendeekkende premie wordt vastgesteld. Voor de gedempte kostendeekkende premie is echter een verwacht rendement het uitgangspunt in plaats van de door de DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.

Het verwacht rendement is hierbij gebaseerd op de (lange termijn) beleggingsmix van het fonds en de bijbehorende rendementen, waarbij de rendementen zijn gesteld op basis van de maximale rendementen zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters.

De rendementen behorende bij de vastrentende waarden zijn voor de premiestelling 2024 geactualiseerd, waarbij gebruik gemaakt is van de tegemoetkoming om de onderliggende rente te herijken naar de rentetermijnstructuur (zoals door DNB gepubliceerd) per 30 september 2023. Deze rente staat voor de komende vijf jaren (of tot de transitie naar het nieuwe stelsel) vast.

Tot slot wordt de gedempte kostendeekkende premie vastgesteld als het maximum van:

- De premie waarbij rekening wordt gehouden met toekomstbestendige toeslagverlening door middel van een afslag op de rendementscurve gebaseerd op een toeslagcurve. Deze toeslagcurve is gebaseerd op de prijsinflatie, kent een ingroeipad voor de eerste jaren en is eveneens herijkt voor de premiestelling 2024 en vastgezet voor 5 jaar (of tot de transitie naar het nieuwe stelsel).
- De premie op basis van de rendementscurve exclusief de afslag voor toeslagverlening, maar verhoogd met een opslag voor solvabiliteit op basis van het vereist eigen vermogen.

In Bijlage III is een uitgebreide toelichting bij de gehanteerde uitgangspunten voor de gedempte kostendeekkende premie opgenomen.

5.4.2 Feitelijke premie

De financiering van de krachtens het pensioenreglement vast te stellen pensioenaanspraken geschiedt door betaling van een doorsneepremie.

De doorsneepremie wordt in beginsel gelijkgesteld aan de hiervoor beschreven gedempte kostendeekkende premie. Cao-partijen zijn echter overeengekomen dat de doorsneepremie 2024 gelijk is aan 19,2% van de salarissom. Het pensioenfonds vertaalt de doorsneepremie naar een percentage van de pensioengrondslag. De feitelijke premie is voor 2024 vastgesteld op 31,3% van de pensioengrondslag.

Voor de gedempte kostendeekkende premie 2024 is rekening gehouden met lagere rendementsverwachtingen (Commissie Parameters 2022). Ook is de inflatieverwachting hoger. Door deze wijzigingen is de gedempte kostendeekkende premie toegenomen. Daar tegenover staat dat de rente onderliggend aan de gedempte kostendeekkende premie, die in principe voor 5 jaar vast stond, is worden herijkt. Hierdoor is de gedempte kostendeekkende premie afgenomen. Per saldo is de gedempte kostendeekkende premie 2024 lager dan in 2023.

In de kosten van de basispensioenregeling wordt jaarlijks bijgedragen door de werknemers. De werkgever draagt zorg voor de inhouding van deze eigen bijdrage en de afdracht aan het fonds.

Op de resulterende rendementscurve wordt uit oogpunt van evenwichtige belangenafweging een afslag van 0,1%-punt gehanteerd. Het bestuur is voornemens deze afslag te stoppen en de evenwichtigheid te borgen door deze te vervangen door een minimale

premiedekkingsgraad. De sociale partners hebben hier nog niet mee ingestemd. Voor de premie 2024 is de afslag van 0,1%-punt dus wel nog gehanteerd.

5.4.3 Vaststelling hoogte feitelijke premie

De feitelijke premie is minimaal gelijk aan de gedempte kostendekkende premie. Het bestuur stelt jaarlijks vooraf de kostendekkende premie voor het volgende jaar vast. Indien blijkt dat de kostendekkende premie hoger wordt dan de feitelijke premie, dan treedt het fonds in overleg met cao-partijen. Indien blijkt dat de kostendekkende premie hoger wordt dan de maximale doorsneepremie dan worden cao-partijen gevraagd een besluit te nemen inzake premieverhoging en/of opbouwverlaging.

Mochten cao-partijen niet voor 1 december tot besluitvorming zijn gekomen, dan stelt het bestuur, zijn wettelijke plicht volgend, de feitelijke premie voor het volgend jaar op kostendekkend niveau vast. In het geval de kostendekkende premie hoger is dan de feitelijke premie kan het bestuur besluiten tot:

- a) een verhoging van de feitelijke premie in combinatie met een verlaging van de opbouw van de pensioenaanspraken voor het volgend jaar tot kostendekkend niveau;
- b) het teruggeven van de uitvoering van de verplichte pensioenregeling aan cao-partijen.

De mogelijkheid tot een premiekorting is geen onderdeel van het beleid.

5.5 Verzekeringstechnisch risico

Verzekeringstechnisch risico is het risico dat uitkeringen (nu dan wel in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit de Technische Voorzieningen, premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling.

Overlevingstafels

Bpf Beton hanteert de 'Prognosetafel AG2022' van het Koninklijk Actuarieel Genootschap in combinatie met een fondsspecifieke ervaringssterfte op basis van het WTWTW Ervaringssterftemodel 2022. Hierbij wordt rekening gehouden met een ontwikkeling van de levensverwachting.

Het Koninklijk Actuarieel Genootschap publiceert tweejaarlijks nieuwe overlevingstafels. Het fonds bespreekt bij de publicatie van nieuwe tafels de effecten van aanpassing van de tafels en de ervaringssterftecorrectie. Aan de hand daarvan, alsmede aan de hand van de jaarlijkse analyse van het resultaat op overlijden wordt het risico gemonitord.

Arbeidsongeschiktheid

Voor het arbeidsongeschiktheidsrisico brengt Bpf Beton een risicopremie in rekening. Het verschil tussen risicopremie en werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat dat jaarlijks wordt gemonitord. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

6 Beleggingsbeleid

6.1 Beleggingsdoelstelling

Teneinde de beoogde pensioenuitkeringen op korte en lange termijn veilig te stellen wenst het bestuur de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze te beleggen. Dit is in lijn met de prudent person gedachte conform de Europese richtlijnen¹ waarbij Bpf Beton belegt in het belang van de aanspraak- en pensioengerechtigden, conform artikel 135 lid 1a van de Pensioenwet.

Bij de uitvoering van het strategisch beleggingsplan staat de 'prudent person' regel centraal.

Deze regel heeft de onderstaande uitgangspunten:

- Pensioenfonds Beton moest en moet handelen volgens het prudent person principe. Komt erop neer dat Bpf Beton zich bij het beleggingsbeleid gedraagt als een goed huisvader: het fonds belegt in het belang van alle aanspraak- en pensioengerechtigden. Het prudent person principe omvat onder andere dat beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde en dat diversificatie van beleggingen plaatsvindt.
- Het FTK heeft voor de invulling van de norm een open karakter. De regels maken vooral expliciet wat ons pensioenfonds moet vastleggen. Voor het beleggingsplan geldt de eis dat het pensioenfonds moet onderbouwen dat het beleggingsplan past binnen de prudent person regel.
- Bpf Beton is ervan overtuigd dat als volgt voldaan wordt aan de prudent person regel:
  - In het strategische beleggingsbeleid en het beleggingsplan is de uitvoering van het beleggingsbeleid concreet vastgelegd, inclusief de evaluatiemaatstaven. Daarbij volgen we de richtlijnen zoals beschreven in de Abtn.
  - Bpf Beton voert eenmaal per 3 jaar een ALM-studie uit om de strategische beleggingsportefeuille te bepalen, zo ook in 2021.
  - Ten grondslag aan het beleggingsbeleid ligt gedegen onderzoek, waaronder kaderstelling en investment cases per beleggingscategorie. Bij de investment cases wordt voor alle beleggingscategorieën de afweging gemaakt tussen bijdrage aan ambitie, risico, duurzaamheid, begrijpelijkheid, beheersbaarheid en kosten.
  - De beleggingen worden gediversifieerd om daarmee een bovenmatige afhankelijkheid van een (groep van) belegging(en) en risicoaccumulatie in de portefeuille als geheel wordt vermeden. Dit geldt voor de allocatie naar beleggingscategorieën en voor de mix van beleggingen.
  - Bpf Beton evalueert haar beleggingsbeleid en de uitvoering periodiek middels onder andere de kwartaalrapportage, de risicorapportage en de maandrapportage.
  - Bpf Beton beschikt over een deskundigheidsplan waarmee het voldoende mate van zekerheid realiseert dat bestuurders voldoende geschikt zijn en kennis in huis hebben en houden en als countervailing power kunnen fungeren jegens de fiduciair- en vermogensbeheerder. Ook zijn er specifieke functieprofielen voor de bestuurders.

---

1 Richtlijn nr. 2003/41/EG van het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie van juni 2003 betreffende de werkzaamheden van het toezicht op instellingen voor bedrijfsvoorziening.

- Bpf Beton ontvangt van haar belangrijkste uitbestedingspartners ISAE type II rapportages en controleert deze.
- Het fonds is zich bewust dat het renterisico een belangrijk risico's is en dekt dit risico gedeeltelijk af. Er is een matrix opgesteld waarin de renteafdekking zich beweegt tussen de 55% en 80% afhankelijk van het niveau van de 30-jarige swaprente. Implementatie van de renteafdekking vindt gedeeltelijk plaats door middel van de staatobligatieportefeuille, door Euro bedrijfsobligaties, en door het afsluiten van rentederivaten (interest rate swaps).
- Derivaten worden in beperkte mate ingezet voor risico-mitigerende doeleinden en efficiënt portefeuillebeheer. Dit is vastgelegd in de kaderstellingen en de beleggingsrestricties binnen de mandaten aan de vermogensbeheerders.
- Het pensioenfonds is zich bewust van het liquiditeitsrisico. Om die reden is een groot deel van de portefeuille belegd in liquide en gemakkelijk verhandelbare categorieën en markten. De beleggingen van het pensioenfonds worden geadmistreerd op marktwaarde.

Jaarlijks toetst de certificerend actuaaris of het pensioenfonds voldoet aan het prudent person principe.

De doelstellingen op lange termijn ten aanzien van het beleggingsbeleid zijn:

Het beheren van solide beleggingen, zodat met de beleggingsresultaten en de premiestortingen kan worden voldaan aan de lopende en toekomstige pensioenverplichtingen en de ambitie van een stabiel premie- en toeslagbeleid, uit te voeren binnen de kaders van de Pensioenwet en beleidsregels die DNB heeft opgesteld. Het beleggingsbeleid is afgestemd op bescherming van nominale aanspraken met een redelijke kans op toeslagverlening.

De beleggingen worden gewaardeerd op marktwaarde en de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille zijn gewaarborgd. Tevens geldt dat het belang in niet-genoteerde beleggingen tot een prudent niveau dienen te worden beperkt.

Het bestuur is van mening dat het beleggingsbeleid zoals in dit hoofdstuk is beschreven voldoet aan de prudent person beginselen zoals verwoord in de Pensioenwet. Aan de samenstelling van de strategische beleggingsportefeuille ligt een ALM studie ten grondslag. Deze is uitgevoerd in de periode juni 2021 tot en met september 2021.

Op basis van de risicohouding die samen met sociale partners is vastgesteld, heeft het bestuur gekozen voor een portefeuille die op basis van de maatstaven “kans op korten” en “omvang van de korting” een gelijk risicoprofiel heeft als de oude strategische portefeuille.

Het percentage van het vermogen dat belegd wordt in niet-beursgenoteerde waarden is tot een prudent niveau beperkt. Het grootste gedeelte van deze beleggingen betreffen beleggingen in Nederlands vastgoed en hypotheek. Een substantieel gedeelte van de portefeuille wordt belegd in vastrentende waarden waarvan de looptijd is afgestemd op de looptijd van de technische voorziening. Daarmee wordt het (rente) risico van de portefeuille beperkt. De beleggingen worden goed gespreid over verschillende beleggingscategorieën. De behaalde rendementen op de beleggingscategorieën worden vergeleken met passende benchmarks. Dit betreft zoveel mogelijk dezelfde benchmarks als gebruikt in de ALM studie.

Verder beschrijven we in het jaarverslag hoe ons beleggingsbeleid maatschappelijk verantwoordelijk is vormgegeven, rekening houdend met klimaat, sociale factoren en behoorlijk bestuur (esg).

Op basis van bovenstaande punten is het bestuur van mening dat de portefeuille dusdanig is samengesteld dat de kwaliteit, de veiligheid, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille is gewaarborgd.

6.2 Verantwoordelijkheden

De verantwoordelijkheden met betrekking tot de inrichting en uitvoering van het beleggingsbeleid zijn grotendeels in vier lagen op te delen. Dat is het bestuur, dat over het geheel verantwoordelijk is, de beleggingsadviescommissie welke een uitvoerende taak heeft en een adviserende rol richting het bestuur, de fiduciair beheerder welke zowel een advies als uitvoerende verantwoordelijkheid kent en de onderliggende vermogensbeheerders die verantwoordelijk zijn voor het beheer van de mandaten. Hieronder is toegelicht hoe deze verantwoordelijkheden zich tot elkaar verhouden.

Het bestuur is verantwoordelijk voor de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid van het fonds. Hiertoe behoort het vaststellen van het doel en de stijl van het beleggingsbeleid, de investment beliefs, de strategische beleggingsmix met bijbehorende bandbreedtes, de benchmarks en de inrichting van de mandaten. Tevens heeft het bestuur een belangrijke rol in de monitoring van het manager selectie proces door de fiduciair manager Columbia Threadneedle. Het bestuur beslist uiteindelijk welke manager voor een mandaat wordt aangesteld of ontslagen.

De beleggingsadviescommissie heeft als doelstelling om de besluitvorming van het bestuur voor te bereiden en adviezen te geven op het gebied van vermogensbeheer en balansmanagement in de ruimste zin van het woord. Hieronder valt, binnen het taakgebied van de commissie, in ieder geval het voorbereiden van het beleid en de eventuele actualisering daarvan alsmede de voorbereiding voor de selectie, de monitoring en evaluatie van uitbestedingspartijen. Zaken ter besluitvorming worden met het advies van de commissie, rekening houdend met het advies van de risicobeheerfunctie, voorgelegd aan het bestuur. De specifieke taakomschrijving is vastgelegd in een huishoudelijk reglement.

De fiduciair beheerder is verantwoordelijk voor de integrale aansturing van de beleggingsportefeuille en het risicomangement van deze portefeuille. Daarbij heeft de fiduciair beheerder een adviserende rol op het gebied van het strategisch beleggingsbeleid. Op het gebied van selectie van externe beheerders heeft de fiduciair manager een operationele verantwoordelijkheid.

De vermogensbeheerders zijn verantwoordelijk voor het operationele beleggingsbeleid. Binnen de voor hen geformuleerde randvoorwaarden zijn de beheerders vrij in de wijze van belegging en herbelegging. De geselecteerde beheerders zijn verantwoordelijk voor het verzamelen, administreren en rapporteren over de beleggingen aan het bestuur. Eens per kwartaal leveren de vermogensbeheerders een rapportage aan de fiduciair manager die verantwoordelijk is voor het verzamelen van de beleggingsrapportages en het opstellen van een integrale totaalrapportage.

6.3 Organisatie vermogensbeheer

Fiduciair manager

Columbia Threadneedle is aangesteld als fiduciair manager voor de portefeuille van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Betonproductenindustrie. De fiduciair manager heeft

enerzijds een adviserende rol bij het strategische beleggingsbeleid en heeft anderzijds een uitvoerende rol bij de implementatie van het operationele beleggingsbeleid.

In het bijzonder zijn de taken van Columbia Threadneedle als fiduciair manager als volgt:

- Advies strategische allocatie
- Risicomanagement
- Bewaken restricties totale portefeuille
- Bewaken restricties onderliggende beheerders
- Bewaken triggers
- Herbalanceren van portefeuille
- Beheer overlayportefeuilles/ balansmanagement binnen vastgestelde restricties
- Manager- selectie en monitoring
- Opleiding en educatie
- Integratie en advies over maatschappelijk verantwoord beleggen.

Columbia Threadneedle adviseert het bestuur middels het beleggingsplan over de jaarlijkse invulling van de totale beleggingsportefeuille. Het bestuur stelt het beleggingsplan vast. In een servicelevel overeenkomst met Columbia Threadneedle heeft het bestuur kritische succes indicatoren (KPI's) vastgesteld om de dienstverlening te toetsen aan het overeengekomen niveau.

Aangestelde vermogensbeheerders

Een groot deel van de portefeuille is onder beheer middels participaties in institutionele beleggingsfondsen. Een uitzondering hierop is het beheer van staatsleningen en renteswaps, die middels een discretionaire portefeuille worden beheerd.

Voor het beheer van de beleggingen wordt gebruik gemaakt van zowel externe beheerders alsmede enkele door Columbia Threadneedle beheerde beleggingen.

Voor het beheer van de beleggingen in vastgoed en hypotheke is een tweetal beheerders aangesteld te weten Achmea Real Estate & Finance en Schroders.

In de onderstaande tabel wordt per beleggingscategorie een overzicht gegeven van de aangestelde vermogensbeheerders:

Beleggingscategorie	Beheerder
Aandelen ontwikkelde markten	Northern Trust
Aandelen opkomende markten	Northern Trust
Niet-beursgenoteerd Onroerend goed	Achmea Real Estate & Finance / Schroders
Beursgenoteerd Onroerend goed	State Street Global Advisors
Catastrofe obligaties	Twelve Capital
Euro Staatsobligaties	Columbia Threadneedle
Investment Grade Global Credits	Columbia Threadneedle
High Yield	Columbia Threadneedle
EMD	BlackRock
Hypotheke	Achmea Real Estate & Finance
Rente- en valutaoverlay	Columbia Threadneedle

6.4 Vaststelling strategisch beleggingsbeleid

Investment beliefs

Het bestuur heeft investment beliefs geformuleerd als kader voor het strategisch beleggingsbeleid:

- Het fonds belegt alleen in categorieën en strategieën die het bestuur begrijpt.
- De vaststelling en allocatie van risicobudget naar beleggingscategorieën is de belangrijkste keuze in relatie tot de uiteindelijke ontwikkeling van de dekkingsgraad.
- Beleggingsrisico wordt op lange termijn beloond.
- Diversificatie is belangrijk.
- Consistent outperformance genereren is moeilijk.
- Voor illiquide beleggingen wordt een extra vergoeding ontvangen.
- Kostenbeheersing is belangrijk.
- Een sterke organisatie draagt bij aan het rendement.
- Het fonds streeft naar een maatschappelijk verantwoorde invulling van de beleggingsactiviteiten.
- Derivaten zijn een efficiënt hulpmiddel voor het fonds om het balansrisico te beheersen.
- Rente- en valutarisico worden als onbeloond gezien.

De investment beliefs en de verdere uitwerking daarvan zijn opgenomen in de bijlage verklaring inzake beleggingsbeginselen.

ALM studie

Het bestuur voert in 2024 een Asset Liability Management (ALM) studie uit. De laatste dateert uit 2021 en is uitgevoerd door Achmea Pensioenservices. Dit vond plaats in het kader van de driejaarlijkse evaluatie. Hierbij is rekening gehouden met de karakteristieken van het deelnemersbestand, de pensioenregeling, het gevoerde premie- en indexatiebeleid en de in 2019 herijkte (niet-)financiële risicohouding. Ook met de klimaatrisico's is rekening gehouden.

De sleutelfunctie Risicobeheer is gedurende het gehele ALM proces aangehaakt als lid van de ALM-werkgroep en meegenomen in het proces. In aanvulling op de ALM resultaten, die met name kwantitatief gericht waren, heeft de sleutelfunctie risicobeheer samen met de beleggingsadviescommissie ook kwalitatieve overwegingen geformuleerd en bediscussieerd met het bestuur.

Tijdens de ALM-studie is onderzoek gedaan naar:

- De optimale beleggingsmix (fysieke strategische asset allocatie) gegeven de beleidsruimte en beleidsuitgangspunten t.a.v. premie en toeslag. En hoe zich dat verhoudt tot het Pensioenakkoord en ESG-risico's.
- De toegevoegde waarde van Catastrofe obligaties gegeven de kenmerken van deze beleggingscategorie.
- Het renteafdekkingsbeleid gegeven de beleidsruimte en beleidsuitgangspunten (t.a.v. premie en toeslag) en het Pensioenakkoord. Randvoorwaarden waren dat de kans op lage dekkingsgraden (90% en 95%) niet groot mogen zijn en dat het beleid niet kan leiden tot dekkingsgraden onder 85%.
- De impact van een ondergrens op de premiedekkingsgraad.

De huidige portefeuille wordt nog steeds als passend gezien gegeven dat de kans op lage dekkingsgraden (<90%) in absolute zin klein is.

De nominale dekkingsgraad komt aan het einde van de 5-jaars horizon in geen enkel schok- of themascenario onder 90%.

Op grond van de ALM-resultaten besloot het bestuur de beleggingsportefeuille intact te laten en de rentestafel te wijzigen.

Gekozen is voor een voortzetting van de tweezijdige dynamische rentestafel, welke bij renteschommelingen in twee richtingen doorlopen kan worden, maar met andere renteniveaus en kleinere stapgrootte van de renteafdekking. Dit vormt een logische verbetering, gegeven de wens op het minimaliseren van de kans op een lage dekkingsgraad. De argumentatie hierbij is dat met gebruikmaking van deze stafel de renteafdekking sneller verhoogd kan worden waarbij nog steeds gebruik valt te maken van de mogelijkheid extra rendement te behalen. De nieuwe rentestafel is met ingang van 1 januari 2023 ingevoerd.

Beleggingsplan

Het beleggingsplan betreft een jaarlijkse vertaling van het Strategisch Beleggingsbeleidsplan voor de korte termijn met concrete en gedetailleerde normgewichten en bandbreedtes per beleggingscategorie. Tevens worden bandbreedtes gedefinieerd waarbinnen de fiduciair manager, respectievelijk beheerders dienen te blijven. Het beleggingsbeleid 2024 leidt niet tot een groter risicoprofiel dan de beleggingsmix zoals gehanteerd in het begin 2020 opgestelde herstelplan. Op grond van het resultaat van de ALM-studie in 2021, bleef het strategische beleggingsbeleidsplan intact.

Triggerbeleid

Om grip te houden op het risicoprofiel van het fonds gedurende verschillende fases van de economische cyclus, zijn zogenaamde triggers vastgelegd die als signaal dienen dat de financiële markten of de beleggingsportefeuille extreme ontwikkelingen doormaken. Twee verschillende triggers worden momenteel gehanteerd, namelijk de stand van de aandelenbeurs (S&P 500) en de tracking error van de liquide return portefeuille. Indien Columbia Threadneedle op basis van een kwalitatieve beoordeling van de markt aanleiding ziet, dan neemt zij met het fonds contact op voor een nadere analyse en advies. De procentuele bandbreedte bedraagt -10% en + 15% ten opzichte van het doorbraakpunt. Bij het doorbreken van zowel de onderzijde als bovenzijde zet Columbia Threadneedle een escalatieprocedure in gang. Zij voeren een analyse uit en stellen een advies op voor de Beleggingsadvies Commissie (BAC). Daarbij geeft CTI aan of er aanleiding is tot het herbalanceren van de portefeuille of wijzigingen in de strategische portefeuille. De BAC adviseert het bestuur ten aanzien van een eventuele wijziging in de strategische portefeuille.

Naast deze triggers is gekozen voor een rentestafel op basis van de 30-jarige swaprente, met automatische herbalancering van de renteafdekking. De BAC wordt door Columbia Threadneedle op de hoogte gebracht van de uitvoering van aanpassingen.

<i>Rentestafel</i>			
Bij stijgende rente		Bij dalende rente	
		0,25 %	55 %
0,50 %	60 %	0,50 %	60 %
0,75 %	65 %	0,75 %	65 %
1,00 %	70 %	1,00 %	70 %
1,25 %	75 %	1,25 %	75 %
1,50 %	80 %		

Risico's	Trigger	Onderkant trigger	Bovenkant trigger
----------	---------	-------------------	-------------------

Tracking error actief	TE t.o.v. BM (liquide return portefeuille)	-	1,00 %
-----------------------	---	---	--------

Bij besluitvorming over het strategische rentehedgepercentage is gekozen voor een automatische herbalancering, waarbij de BAC op de hoogte wordt gebracht van de uitvoering.

In principe is het fonds vol belegd, maar ten tijde van een transitie of bij onrust op de financiële markten kan tijdelijk een positie in liquiditeiten worden aangehouden.

6.5 Structuur deelportefeuilles

De beleggingsportefeuille is verdeeld in een match- en return component. De weging van beide deelportefeuilles in 2024 is als volgt:

Verhouding match- en returnportefeuille

	Normweging	minimum	maximum
Returnportefeuille	59%	56%	62%
Matchportefeuille	41%	38%	44%

Er is een vaste bandbreedte gedefinieerd van -3% tot +3% rondom de (norm)percentages voor de match- en returnportefeuille. De samenstelling van het vermogen dient binnen de toegestane bandbreedtes te blijven. Als door koersbewegingen de toegestane bandbreedtes worden overschreden, zal de samenstelling van de portefeuille door herallocatie uiterlijk binnen drie maanden worden teruggebracht naar toegestane wegingen, waarbij het streven is om dit binnen een maand te realiseren. In geval van extreme marktbevingen kan het bestuur besluiten om Columbia Threadneedle de opdracht te geven om tijdelijk af te wijken van het vastgestelde beleid.

Normwegingen returnportefeuille

Categorie	Normweging	minimum	maximum	Type norm
Aandelen	78,4%	68,4%	88,4%	zwevende norm
Obligaties	21,6%	11,6%	31,6%	zwevende norm
Liquide middelen	0,0%	-2,5%	5,0%	zwevende norm
Totaal liquide returnportefeuille	100%			
Onderhandse leningen	0,0%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Vastgoed Schroders	0,0%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Vastgoed SAREF	40,9%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Beursgenoteerd vastgoed	0,0%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Catastrofe obligaties	13,6%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Hypotheke	45,5%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Totaal illiquide returnportefeuille	100%			

(*) Er wordt geen structurele debetstand van de liquide middelen nagestreefd. De ruimte voor een debetstand is alleen bedoeld voor het kunnen opvangen van tijdelijke effecten van transacties en kasstromen. Valuta-afdekking beursgenoteerd vastgoed: Eventuele negatieve resultaten uit de valuta-afdekking van beursgenoteerd vastgoed zullen

gefinancierd worden uit de desbetreffende categorie. Positieve resultaten uit de valuta-afdekking zullen terugvloeien naar de liquide returnportefeuille.

a. Randvoorwaarden aandelen

Ten behoeve van de aandelenbeleggingen wordt gebruik gemaakt van beleggingsfondsen. De aandelenportefeuille wordt beheerd op grond van een samengestelde benchmark die elk jaar opnieuw wordt gebalanceerd. Aandelenportefeuille per 2024:

Regio	2024	Bandbreedte	Benchmark
Ontwikkelde markten	79,3%	74,3 % / 84,3 %	MSCI World Net Return Index (Hedged to EUR)
Opkomende markten	20,7%	15,7 % / 25,7 %	MSCI Emerging Markets Net Return Index
Totaal	100%		

b. Randvoorwaarden vastrentende waarden

De vastrentende waardenportefeuille wordt beheerd op grond van een samengestelde benchmark die elk jaar opnieuw wordt gebalanceerd. De benchmarkgewichten voor de regio's zijn weergegeven in de onderstaande tabel. Binnen deze portefeuille is het mogelijk om, met inachtneming van de marges, af te wijken van de benchmark door te beleggen in specifieke sectoren of deelgebieden binnen de vastrentende portefeuille.

Categorie	2024	Bandbreedte*	Benchmark
Emerging Markets Debt	37,5%	27,5% / 47,5%	JP Morgan EMBI Global Diversified Total Return Index (Hedged to EUR)
High Yield obligaties	62,5%	52,5% / 72,5%	Bloomberg Capital Customized High Yield Index 60% US High Yield en 40% Pan European High Yield, BB-B, non-financials, 3% issuer cap (Hedged to EUR)
Totaal	100%		

Normwegingen matchportefeuille

	Normweging	minimum	maximum	type norm
Renteswaps + liquiditeiten	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Credits (bedrijfsobligaties)	29,3%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Discretionaire euro staatsobligaties	41,5%	n.v.t.	n.v.t.	werkelijk gewicht
Liquide middelen	0,0%	0,0%	10,0%	werkelijk gewicht
Totaal	100%			

De onderstaande richtlijnen zijn opgesteld voor de collateral portefeuille binnen de Match portefeuille.

Restricties onderpand staatsobligatie portefeuille binnen Matchportefeuille
Benchmark
1/3 Bloomberg Euro Treasury Duitsland 10+ jaar
1/3 Bloomberg Euro Treasury Frankrijk 10+ jaar
1/3 Bloomberg Euro Treasury Nederland 10+ jaar

Outperformance doelstelling	0,25% per jaar (o.b.v. 3-jaars voortschrijdend gemiddelde), gross of fees
Tracking error doelstelling	Maximaal 1%
Versus Index	
Modified duratie	+ / - 0,75 jaar
Maximum relatief landengewicht	+ / - 15%
Maximum total off benchmark	5%
Maximum non benchmark staatsobligaties EMU landen	5%
Regio allocatie (UK & US)*	+ / - 5%
Maximum overheid gerelateerd / securitized uit de benchmark landen	5%
Minimum rating staatsobligaties**	AA -
Minimum rating overheid gerelateerd / securitized obligaties**	AAA
Naam restricties per emittent:	
Maximum gewicht voor overheid gerelateerd/ securitized obligaties	1%
Derivaten	
Alleen obligatie futures toegestaan	Maximum 30% bruto exposure***
Liquiditeit	
Cash	+ / - 5%
<p>* Geïmplementeerd met bondfutures ** Hoogste rating S&P, Moody's and Fitch ** In geval van downgrade tot lagere rating dan binnen 6 maanden verkopen *** De nominale waarde van de long en short posities in bond futures en dit bedrag delen door de totale marktwaarde van de portefeuille</p>	

Voor swaps kunnen staatsleningen en cash als onderpand worden gebruikt. Voor centraal geclearde swaps zal een liquiditeiten buffer worden aangehouden om eventuele toekomstige rentestijgingen mee te kunnen opvangen. De invulling van de liquiditeitenregel zal bestaan uit cash (bij de custodian) en een belegging in het Columbia Threadneedle Euro Liquidity Fund. De omvang van de buffers hangt af van de DV01 van de renteswaps. Onderstaand hebben wij de boven en ondergrens van de buffers in een tabel weergegeven.

Tabel 10: indicatie norm en bandbreedtes liquiditeiten

Cashbuffer	Norm	Ondergrens	Bovengrens
Cash bij custodian (x maal PV01)	10	5	15
Liquiditeitenbuffer			
BMO Euro liquiditeitenfonds (x maal PV01)	50	30	70

De cashbuffer wordt gebruikt om kleine rentebewegingen op te vangen. Het liquiditeiten fonds wordt gebruikt om grote(re) rentebewegingen op te vangen. Wanneer de ondergrens of bovengrens van de liquiditeitenbuffer is bereikt, wordt geherbalanceerd binnen een maand (en uiterlijk drie maanden als er sprake is van bijzondere marktomstandigheden) naar de norm middels de staatsleningen portefeuille.

c. Randvoorwaarden vastgoed en hypotheke

De portefeuilles niet-beursgenoteerd vastgoed worden beheerd door Achmea Real Estate & Finance (SARE&F) en Schroders. Het beleggingsfonds van Schroders is in liquidatie.

Daarnaast belegt het pensioenfonds in beursgenoteerd vastgoed. Omdat er tevens in de portefeuille aandelen ontwikkelde markten in beursgenoteerd vastgoed wordt belegd, heeft het bestuur besloten de separate portefeuille beursgenoteerd vastgoed af te bouwen, ten gunste van niet-beursgenoteerd vastgoed. In 2022 heeft het bestuur een strategisch plan voor niet-beursgenoteerd vastgoed vastgesteld, waarna in 2023 de implementatie richting strategische gewichten uitgevoerd zou worden en het beursgenoteerd vastgoed afgebouwd. Door de gestegen rente en magere aandelenrendementen is het totale belegd vermogen afgenomen en het gewicht van vastgoed (daardoor) toegenomen. Het bestuur acht ultimo 2023 de timing ongunstig om te switchen van beursgenoteerd- naar niet-beursgenoteerd vastgoed.

Voor de vastgoedportefeuille staan in de onderstaande tabel de normwegingen voor 2024 en de benchmarks.

Sector	2024	Bandbreedte	Benchmark
<i>Woningen (Nederland)</i>	30%	20-40%	MSCI Residential Netherlands Index
<i>Winkels (Nederland)</i>	12,5 %	5%-20%	MSCI Retail Netherlands Index
<i>Kantoren en logisitek</i>	40 %	30-5-%	n.n.b.
<i>Zorg</i>	17,5%	10%-25%	7,0%
<i>Totaal Nederland</i>	100 %		

De directe vastgoedportefeuilles zijn genoteerd in euro.

d) Randvoorwaarden hypotheke

De hypothekeportefeuille is volledig belegd in particuliere hypothekefondsen van Achmea Real Estate & Finance B.V.

Dit fonds is genoteerd in euro.

6.5.1 Waardering

Alle feitelijke wegingen in de portefeuille worden op marktwaarde gebaseerd.

6.6 Derivaten

Bij het beheer van de portefeuille is het toegestaan om futures, swaps (renteswaps, credit default swaps) en valutaforwards te gebruiken. Derivaten vormen overigens geen aparte beleggingscategorie en mogen slechts worden ingezet bij het beleggingsbeleid voor zover dit past binnen de grenzen van het betreffende mandaat. Derivaten kunnen zowel beursgenoteerd zijn als "over the counter" (OTC). Bij OTC-transacties dient de tegenpartij voldoende kredietwaardig te worden geacht en is het belangrijk om een degelijk collateral managementsysteem te hanteren.

Voorbeelden van het gebruik van derivaten betreffen:

- Het aanpassen van de rentegevoeligheid van de beleggingsportefeuille (swaps).
- Het op efficiënte wijze innemen van een positie die in economisch opzicht kan worden gelijkgesteld aan een positie in fysieke beleggingen (futures, credit default swaps).
- Het afdekken van valuta-exposure (forwards).

Voor het aangaan van discretionaire derivaten dient een collateral portefeuille te worden aangehouden. In eerste instantie zal het collateral voor deze (bilaterale) derivaten voortkomen uit de Eurostaatsleningenportefeuille in de matchportefeuille. In het kader van Central Clearing is voor geclearde swaps een infrastructuur opgezet om aan de liquiditeitsbehoefte in dit kader te kunnen voldoen. Hiervoor is een liquiditeitsstrategie opgezet inclusief gebruik van een

liquiditeitenfonds. Als gevolg hiervan kan zowel aan de initial margin vereisten als de variation margin vereisten worden voldaan.

6.7 Herbalancering

Het herbalanceringsbeleid is gebaseerd op jaarlijkse herbalancering. Er worden zwevende benchmarks met vaste bandbreedtes gehanteerd voor de diverse beleggingscategorieën. Dit gebeurt zowel op asset niveau als binnen de beleggingscategorieën. Dat wil zeggen dat de gewichten van de benchmarks gedurende het jaar veranderen vanwege marktontwikkelingen. Indien een positie buiten de toegestane bandbreedte treedt, moet deze positie binnen drie maanden na vaststelling zijn hersteld.

Binnen de matchportefeuille worden de kasstromen verdeeld tussen de Creditportefeuille en de overige matchportefeuille onderdelen tezamen. Volgens deze methodiek zullen geldstromen van/naar de matchportefeuille aangewend worden om te sturen naar de volgende target gewichten: 29,3% Credits en 70,7% overige matchportefeuille onderdelen. De allocatiestroom binnen de overige matchportefeuille onderdelen zal alleen van/naar de staatsobligatieportefeuille worden gealloceerd.

De afbouw van de positie beursgenoteerd vastgoed zal gelijktijdig plaatsvinden met de opbouw van niet-beursgenoteerd vastgoed. De opgevraagde commitments voor niet-beursgenoteerd vastgoed zullen worden gefinancierd uit de verkoop van beursgenoteerd vastgoed. Om deze reden zal de categorie beursgenoteerd vastgoed als onderdeel van de illiquide returnportefeuille worden gerapporteerd.

6.8 Risicobeheersing

Een belangrijk onderdeel van het beleggingsbeleid is het beheersen van de beleggingsrisico's. Onderstaande maatregelen zijn genomen om het risico voor het fonds te beheersen:

6.8.1 Matching-/renterisico

a. Renterisico

Het renterisico is het risico dat bij renteveranderingen de waarde van de beleggingen anders beweegt dan de waarde van de verplichtingen.

Het fonds legt een koppeling tussen het rentehedge percentage en het niveau van de 30-jaars Euroswaprente.. Er vindt een automatische aanpassing plaats bij het doorbreken van de trigger niveaus.

Het fonds hanteert op basis van de staffel op dit moment een streefrentehedgepercentage van 80%. Het fonds gaat bij het streefpercentage uit van de marktrente en niet van de DNB (UFR) curve. De UFR is namelijk fictief en kan daardoor niet nagebootst worden. Voorts is een marktbenadering consistent met de vastrentende beleggingen welke ook gewaardeerd worden op basis van marktrentes.

Het bestuur maakt gebruik van rentederivaten om de rentehedge te realiseren. Renterisico wordt als onbeloofd risico gezien.

Per kwartaal ontvangt het bestuur een risicorapportage, waarin onder andere (potentiële) renteschokken en aandelenschokken zijn opgenomen, ter bewaking van de onderkant van de dekkingsgraad. Ook wordt in dit rapport de effectiviteit van de rentehedge gerapporteerd aan het bestuur.

Het collateral management vindt op dagbasis plaats.

Het fonds hanteert voor de renteafdekking andere uitgangspunten dan het FTK. Zij hanteert namelijk een zogenaamde 'economische' match. Een aantal categorieën weegt niet of minder zwaar mee dan de weging die in de FTK-standaardtoets wordt aangehouden voor de bepaling van de buffer voor het renterisico (S1). Het fonds voert derhalve een strenger beleid dan DNB voor de toetsing hanteert. Het matchpercentage wordt bereikt door een combinatie van vastrentende discretionaire Euro staatsleningen, discretionaire swaps en credits. Als bandbreedte wordt een marge aangehouden van 3% naar beneden en naar boven.

b. Valutarisico

Het valutarisico is het risico dat de waarde van de beleggingen luidend in vreemde valuta verandert door veranderingen in vreemde valutakoersen.

Het strategisch beleid met betrekking tot het valutarisico is om dit in principe voor 100% af te dekken. De beleggingen in aandelen opkomende markten worden niet afgedekt omdat een efficiënte afdekking niet in alle gevallen mogelijk is en hiervoor de kosten hoog zijn. De valutarisico's worden afgedekt middels valutatermijntransacties (valuta forwards).

Het afdekkingspercentage wordt op dagbasis gemonitord. Om overmatige transactiekosten te voorkomen is er een marge vastgesteld van 2% rondom het doelafdekkingspercentage alvorens de valuta afdekking wordt aangepast.

De beheerafspraken rondom valuta afdekking zoals overeengekomen met de fiduciair manager zijn:

- Columbia Threadneedle zal circa één keer per maand het valutarisico van het werkelijke belang conform het afgesproken percentage afdekken.
- Valuta-afdekking is een dynamisch proces. Vanwege de volatiele markten is het in de praktijk nauwelijks mogelijk om valuta-afdekking op exact het overeengekomen afdekkingspercentage af te stemmen.
- Hoewel de in de portefeuille aanwezige liquide middelen in principe worden omgezet naar euro, is het mogelijk dat liquide middelen in niet-euro valuta niet worden afgedekt. Voor dit terugbrengen geldt een minimumbedrag van 10.000 euro (tegenwaarde).
- De beleggingen in aandelen emerging markets worden niet afgedekt.

c. Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen, waardoor het fonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen kan voldoen.

Voor wat betreft marktliquiditeit is relevant dat Bpf Beton belegt via fondsen. Bpf Beton betreft in haar keuze voor een fonds de toe- en uittredingsvoorwaarden die inzicht geven in de mate van liquiditeit. Bpf Beton heeft de investment beliefs geformuleerd dat maximaal 30% van het beheerd vermogen wordt geïnvesteerd in illiquide beleggingscategorieën zoals private equity, (in)direct vastgoed en infrastructuur. Omdat in het kader van de renteafdekking op enig moment de verplichting kan ontstaan om collateral te storten, wordt in de vastrentende portefeuille een deel discretionair beheerd.

Voor wat betreft de liquiditeitsbehoefte die voortvloeit uit de bestandsopbouw geldt dat deze periodiek wordt bepaald. Door in het strategische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te

houden voor liquiditeitsposities wordt dit risico beheerst. Daarbij wordt rekening gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals pensioenpremies. Maandelijks verzorgt Appel een cashprognose. Door een 'lower buffer' te hanteren is de kans op een liquiditeitstekort beperkt. Uiteindelijk bestaat altijd de mogelijkheid om beursgenoteerde beleggingen te verkopen.

Het beleid is dat het fonds voldoende zeer liquide beleggingen heeft, om aan de collateral verplichtingen te kunnen voldoen, ook als een renteschok van 100 basispunten zich voor zou doen. Regelmatig wordt met analyses gecheckt of nog aan deze eis wordt voldaan.

d. Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat de instelling onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte aanpassing aan) inflatie te financieren zonder belanghebbenden te benadelen.

e. Modelrisico

Vermogensbeheerders gebruiken een model bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid. Er is een risico dat de vermogensbeheerders bij de uitvoering van het actieve beleggingsbeleid afwijken van het vastgestelde ALM-beleid. Hiertoe zijn voor de liquide portefeuille strategische marges gedefinieerd welke dagelijks worden gemonitord.

6.8.2 Marktrisico

Marktrisico is het risico dat de waarde van de zakelijke waarden (voornamelijk aandelen, en (indirect) vastgoed) verandert door veranderingen in de marktwaardering van deze waarden.

Bpf Beton loopt marktrisico over de gehele Return portefeuille. Op basis van de ALM-studie wordt een zodanige beleggingsmix vastgesteld dat het marktrisico acceptabel is. Uitgangspunt in het beleid is dat koers- en concentratierisico worden gemitigeerd door diversificatie (tevens een investment beliefs van Bpf Beton). Voor de verschillende beleggingscategorieën zijn strategische wegingen en bandbreedtes vastgelegd. Voorts heeft het bestuur een beleid inzake manager selectie vastgesteld en afspraken gemaakt over de monitoring van de interne en externe asset managers. In het beleggingsplan en het daarin aangegeven beleggingsmandaat worden jaarlijks de beheersingsafspraken vastgelegd. Deze afspraken betreffen onder andere de samenstelling van de portefeuille, de tactische marges, de performancemeting, de benchmarks en het ALMs- valuta- en derivatenbeleid, de risicometing en – beheersing. Tenslotte zijn door het bestuur triggers bepaald op de 30-jarige swaprente, de stand van de aandelenbeurs (S&P 500), en de tracking error van de liquide returnportefeuille ten opzichte van de benchmark. Diversificatie binnen beleggingscategorieën wordt bereikt door te beleggen via fondsen. Door beleggingsrestricties aan beheerders op te leggen wordt het concentratierisico beperkt.

Concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Bij het opstellen van het beleggingsbeleid wordt voldoende spreiding aangebracht, daarnaast wordt het concentratierisico beperkt door beleggingsrestricties aan beheerders op te leggen.

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Om dit te bepalen worden per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur gesommeerd. De vermogensbeheerders rapporteren hierover periodiek aan het bestuur.

6.8.3 Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen niet nakomt, bijvoorbeeld door faillissement.

Bpf Beton loopt kredietrisico's in de vastrentende beleggingen doordat een deel van de portefeuille is belegd in investment grade credits, high yield en emerging markets debt. Daarnaast is er kredietrisico als gevolg van renteswaps en over-the-counter transacties. In de ALM-studie wordt het kredietrisico (met uitzondering van het tegenpartijrisico) meegenomen als een opslag boven het risicovrije rendement. De beleggingen in credits zijn via fondsen met marktconforme benchmarks en de richtlijnen van de fondsen bij het bestuur bekend. Voor collateral en settlement risico volgt Bpf Beton het beleid van Columbia Threadneedle.

Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens Bpf Beton; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekking normen bij hypothecaire geldleningen. Ter afdekking van het settlementrisico wordt door Bpf Beton enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementstelsel functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot OTC-derivaten wordt door Bpf Beton enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van Bpf Beton adequaat worden afgedekt door onderpand. Er wordt gebruik gemaakt van dagelijkse waarderingen. Voor centraal geclearde swaps wordt gebruik gemaakt van onderpand in de vorm van Initial en Variation margin alsmede een liquiditeitsbuffer.

Ontwikkeling risicomanagement

Het bestuur van Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Betonproductenindustrie vindt het belangrijk zich bewust te zijn van alle risico's die in de beleggingsportefeuille aanwezig zijn. Om meer inzicht te krijgen in het risicoprofiel van de portefeuille, is er een risicorapportage. Deze rapportage geeft inzicht in risico's op balans- en operationeel niveau. Onder andere wordt gerapporteerd over de verdeling van het risicobudget, de hoogte van het risicoprofiel, de opbouw van de vereiste reserves, de resultaten van gevoeligheidsanalyses en de ontwikkeling van de verplichtingen ten opzichte van de beleggingsportefeuille. Hierdoor krijgt het bestuur inzicht in de mate waarin de doelstellingen en ambities van het fonds gehaald kunnen worden.

Ook op gebied van ESG-risico's heeft het bestuur sinds 2020 beschikking over een uitgebreide ESG risico analyse. Dit gebruikt het bestuur in de evaluatie en monitoring van het MVB-beleid.

Er is een integrale screening van de portefeuille en onderliggende managers. Daarnaast worden regelmatig studiedagen georganiseerd om de kennis van het bestuur op niveau te houden.

6.9 Administratie, monitoring en rapportage

In de performancerapportage rapporteert de fiduciair manager per maand en kwartaal in ieder geval de volgende zaken aan het bestuur:

- Standen van de verschillende beleggingscategorieën aan het begin en aan het einde van betreffend kwartaal en de verandering hierin als gevolg van aan- en verkopen en behaalde resultaten;
- De directe opbrengsten per beleggingscategorie;
- De performance van de verschillende beleggingscategorieën en de totale portefeuille gerelateerd aan de benchmarks die hiervoor in het beleggingsplan zijn afgesproken;
- Een analyse van de performance middels een attributieanalyse waarbij onderscheid wordt gemaakt naar assetallocatie en fondsselectie;
- Inzicht in de bestaande portefeuilleverdeling gerelateerd aan de beheerafspraken, uitgedrukt in percentages.

Daarnaast wordt een schriftelijke toelichting gegeven op de ontwikkelingen van de kapitaalmarkt, het beleid dat Columbia Threadneedle in het kwartaal heeft gevolgd en een toelichting op de performance. Ook wordt per beleggingscategorie een toelichting gegeven op het beleid binnen deze categorie, de gevolgen voor de performance en de vooruitzichten.

De fiduciair manager levert tevens elk kwartaal een risicorapportage met betrekking tot de risico's op het niveau van balansmanagement en de operationele invulling van de portefeuille.

De fiduciair manager beheert de volledige administratie van de beleggingsportefeuille. De feitelijke uitvoering van de administratie is door Columbia Threadneedle uitbesteed aan State Street.

6.10 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het fonds heeft gekozen voor een beleid op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen, waarbij een combinatie is gemaakt van uitsluiting, voting en engagement. Voor de uitvoering van dit beleid, wordt voor een deel van de portefeuille gebruik gemaakt van het Responsible Engagement Overlay (reo®) programma en omvat de onderstaande zaken:

- een actieve benadering en dialoog bij ondernemingen waarin wordt belegd;
- deze dialoog heeft als doelstelling ondernemingen ervan te overtuigen stappen te ondernemen richting “best practice” op het gebied van corporate governance en sociale, ethische en milieu praktijken waarvan wordt gemeend dat die op termijn van wezenlijke invloed kunnen zijn op bedrijfsprestaties en –resultaten;
- het beleid dat de fiduciair manager tot haar terrein mag rekenen zal van tijd tot tijd worden herzien;
- de fiduciair manager zal ieder kwartaal een rapport opstellen over de activiteiten die gedurende het kwartaal met betrekking tot de reo® service uitgevoerd zijn;
- jaarlijks komt een rapport uit over de ontwikkelingen in de uitvoering van het reo®-programma;
- het bestuur heeft via het reo portal direct inzicht in de activiteiten die namens het fonds worden ondernomen ten aanzien van de ondernemingen waarin het fonds is belegd.

Een volledige uitleg van het maatschappelijk verantwoord beleggen beleid is vastgelegd in een separaat MVB beleidsdocument.

6.11 Securities lending

Bpf Beton zou bij beleggingen via discretionaire mandaten securities lending uitsluiten vanwege het reputatierisico.

Vanwege de omvang van het (belegde) vermogen belegt Beton niet in discretionaire mandaten maar in beleggingsfondsen. Omdat beleggingsfondsen veelal wel gebruik maken van securities lending en omdat bij vastrentende waarden geen sprake is van stemrecht,

beschouwt Bpf Beton het reputatierisico van het toestaan van securities lending binnen beleggingsfondsen voor vastrentende waarden als acceptabel.

Het beleid omtrent securities lending is vastgelegd en uitgewerkt in een separaat vastgesteld beleidsdocument.

7 Financiële sturingsmiddelen

7.1 Financieel crisisplan

In dit hoofdstuk zijn de financiële sturingsmiddelen opgenomen die kunnen worden ingezet. Hoe het bestuur deze sturingsmiddelen inzet ten tijde van een crisissituatie is beschreven in het financieel crisisplan. Dit financieel crisisplan is opgenomen als bijlage bij deze Abtn.

Het bestuur evalueert periodiek het financieel crisisplan op de actualiteit van de informatie en de mogelijkheid van sturingsmiddelen.

De navolgende sturingsmiddelen worden onderscheiden:

- Beleggingsbeleid (H6 Abtn)
- Premiebeleid
- Toeslagbeleid
- Verlaging pensioenaanspraken of - rechten

7.2 Premiebeleid

De inhoud van de pensioenregeling wordt door cao-partijen vastgesteld. Het bestuur laat cao-partijen weten voor welke premie zij deze regeling in uitvoer kan nemen. Cao-partijen stellen met inachtneming van een maximale doorsneepremie dan in principe deze premie ter beschikking. Wanneer de kostendeekkende premie hoger is dan voor cao-partijen acceptabel is, kunnen cao-partijen de pensioenregeling voor de toekomstige opbouw aanpassen.

Indien de kostendeekkende premie hoger dreigt te worden dan de door cao-partijen benoemde maximumpremie, besluiten cao-partijen uiterlijk vóór 1 december of zij de premie voor het volgende jaar verhogen tot het kostendeekkende niveau, of dat zij de verplichte pensioenregeling zodanig aanpassen dat de op dat moment geldende premie weer kostendeekkend is.

Indien cao-partijen niet vóór 1 december tot besluitvorming zijn gekomen, kan het bestuur van het fonds besluiten tot:

- a) een verhoging van de premie in combinatie met een verlaging van de opbouw van de pensioenaanspraken voor het volgende jaar tot kostendeekkend niveau. Hierbij geldt dat een eventuele verhoging van de premie verhoudingsgewijs gelijk is aan een eventuele verlaging van de opbouw van pensioenaanspraken. Een eventuele verhoging van de premie vindt plaats met inachtneming van de op dat moment geldende verhouding van de premieverdeling van de verplichte pensioenregeling tussen werkgevers en werknemers;
- b) het teruggeven van de uitvoering van de verplichte pensioenregeling aan cao-partijen.

7.3 Toeslagbeleid

De toeslagverlening op pensioenaanspraken en pensioenrechten is voorwaardelijk. Er bestaat geen recht op toeslagen. Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur, gehoord de adviserend actuaris, vastgesteld en wordt uit het vermogen van het fonds gefinancierd maar is afhankelijk van de financiële positie van het fonds. Als peildatum voor het toeslagbesluit per 1 januari van enig jaar wordt uitgegaan van de situatie per 31 oktober van het voorafgaande jaar. Het bestuur bepaalt jaarlijks, gehoord de actuaris, wat de ondergrens beleidsdekkingsgraad is om een volledige toeslag te verlenen. Voor 2024 is deze ondergrens 145,2%.

Het toeslagbeleid is gebaseerd op toekomstbestendige toeslagverlening. De hoogte van de toeslag is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad en de toeslagambitie. De toeslag wordt toegekend volgens de wettelijk maximaal toe te kennen toeslag. Er wordt geen toeslag verleend bij een beleidsdekkingsgraad lager dan 110%. Bij een beleidsdekkingsgraad hoger dan 110% kan er geheel of gedeeltelijk toeslag worden verleend afhankelijk van de hoogte van de dekkingsgraad.

De ambitie van de toeslagverlening is als volgt: het fonds streeft ernaar een toeslag te verlenen op de pensioenaanspraken van deelnemers, gewezen deelnemers en pensioenrechten van pensioengerechtigden van maximaal de stijging van het CBS-consumentenprijsindexcijfer, alle bestedingen. Als referentieperiode voor de vaststelling van de toeslag wordt uitgegaan van de periode aanvangende 1 juli van het afgelopen jaar tot 1 juli van het jaar daarvoor.

De wetgever versoepelde met ingang van 1 juli 2022 de regels om een toeslag te verlenen. De vereiste dekkingsgraad voor het verlenen van een toeslag lag op 110%. Op grond van de versoepeling geldt thans 105%. Op grond van deze versoepeling heeft Bpf Beton per 1 januari 2024 2,0% toeslag verleend.

7.4 Verlaging van pensioenaanspraken en -rechten

Het fonds kan de verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten uitsluitend verminderen indien:

- uit de jaarlijkse actualisatie van het herstelplan blijkt dat deze vermindering noodzakelijk is om binnen de gestelde termijn de vereiste dekkingsgraad naar verwachting te bereiken. In dit geval zal de verlaging worden gespreid over een periode van 10 jaar; of indien
- het fonds in een situatie verkeert waarbij de beleidsdekkingsgraad zich gedurende vijf evaluatiemomenten achtereenvolgens onder de minimale vereiste dekkingsgraad bevindt én de actuele dekkingsgraad op het vijfde evaluatiemoment eveneens lager dan de minimaal vereiste dekkingsgraad is. Eventuele verlagingen die voortkomen uit deze maatregel worden niet gespreid.

Het fonds informeert de deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) schriftelijk over het besluit tot vermindering van pensioenaanspraken en pensioenrechten. De vermindering kan op zijn vroegst een maand na de in de vorige volzin bedoelde informatieverstrekking worden gerealiseerd.

7.5 Herstel van verlaagde aanspraken en gemiste toeslagen

Het fonds stelt zich op het standpunt dat het verlagen van aanspraken en het niet toekennen van toeslagen noodzakelijk kunnen zijn om weer een gezonde financiële situatie te krijgen en daarna met een schone lei verder te kunnen. Het fonds heeft niet de expliciete ambitie dat toekomstige overrendementen worden aangewend voor herstel van in het verleden verlaagde aanspraken op individueel niveau. In directe zin is er dus geen sprake van herstel.

Indien de financiële positie van het pensioenfonds het toe laat, (beleidsdekkingsgraad boven het niveau van de ondergrens voor volledige toeslagverlening), kan het bestuur, gehoord de adviserend actuaris van het pensioenfonds, collectief een extra indexatie toekennen. De collectiviteit bij een eventuele extra indexatie prevaleert boven de individualiteit.

Vanuit het oogpunt van kosten en evenwichtige belangenafweging streeft het fonds naar een uniforme extra toeslag. Voorbehoud bij deze bovengemiddelde toeslagen is dat deze fiscaal zijn toegestaan.

Dit beleid kan te allen tijde door het bestuur voor alle deelnemers en gewezen deelnemers en pensioengerechtigden worden aangepast.

Ook heeft het fonds een correctie- en herzieningenbeleid. Daarin staat beschreven onder welke voorwaarden correctie van aanspraken aan de orde komt. Of de hoogte van de pensioenuitkering wordt herzien. Dat kan zowel een verhoging of een verlaging van de uitkering betekenen. Eventueel te veel betaald pensioen vordert het fonds in principe terug of betaalt alsnog het te weinig uitgekeerde pensioen.

7.6 Bijlagen

Bijlage I: Overzicht fondsdocumenten

Het fonds beschikt voor belanghebbenden over de onderstaande documenten. Deze zijn als download beschikbaar op de website www.betonpensioen.nl, tenzij anders aangegeven

- Actuariële en bedrijfstechnische nota
- Beleggingsplan (op aanvraag)
- Beleid securities lending (op aanvraag)
- Investment Beliefs
- Maatschappelijk Verantwoord Beleggen beleid (*)
- Communicatiebeleidsplan (*)
- Financieel crisisplan (*)
- Beheerst beloningsbeleid (*)
- Gedragscode
- Uitbestedingsbeleid (*)
- Inkoopprocedure (*)
- Jaarverslag
- Pensioenreglementen
- Reglementen
  - Klachtenregeling
  - Geschillencommissie
  - Verantwoordingsorgaan (op aanvraag)
  - Raad van toezicht (op aanvraag)
  - Commissie integraal risicomanagement (op aanvraag)
- Incidentenregeling
- Klokkenluidersregeling
- Statuten
- Uitvoeringsreglement (*)
- Verplichtstellingsbeschikking
- Correctie- en herzieningenbeleid

(*) = beschikbaar als bijlage bij de Abtn.

Bijlage II: Overzicht bijlagen bij Abtn:

- Uitvoeringsreglement
- Uitbestedingsbeleid inclusief inkoopprocedure
- Evaluatieformulier uitbestedingsrelatie
- Beheerst beloningsbeleid
- Onderbouwing kostenvoorziening
- Communicatiebeleid
- Integraal risicomanagementbeleid
- Financieel crisisplan
- Beleggingsplan
- Verklaring inzake beleggingsbeginselen
- Privacybeleid
- Integriteitsbeleid
- Screeningsbeleid
- Informatiebeveiligingsbeleid
- Datakwaliteitsbeleid
- MVB Beleidsdocument

Bijlage III Uitgangspunten bij gedempte kostendekkende premie

De gedempte kostendekkende premie wordt vastgesteld op basis van een verwacht rendement. Het verwacht rendement is hierbij gebaseerd op de strategische beleggingsmix van het fonds en de bijbehorende rendementen, waarbij de rendementen zijn gesteld op basis van de maximale rendementen zoals voorgeschreven door de Commissie Parameters. Er wordt rekening gehouden met een extra afslag van 0,1%-punt over de hele curve.

De rendementen behorende bij de vastrentende waarden zijn voor de premiëstelling 2024 geactualiseerd en staan in principe voor de eerste vijf jaren vast (of tot transitie naar het nieuwe stelsel) en worden gebaseerd op de rentetermijnstructuur (zoals door DNB) gepubliceerd per 30 september 2023. De gehanteerde toeslagcurve is gebaseerd op de prijsinflatie, rekening houdend met het meest recente ingroeipad voor de eerste jaren. Deze toeslagcurve staat eveneens in principe voor vijf jaar vast (of tot transitie naar het nieuwe stelsel).

	RTS 30-09-2023 Spot rates	Rendementscurve Forward rates²	Toeslagcurve Forward rates	Rendementscurve na afslag Forward rates
1	4,137%	4,878%	3,90%	0,942%
2	3,791%	4,517%	3,80%	0,816%
3	3,564%	4,341%	2,60%	1,109%
4	3,446%	4,332%	2,50%	1,278%
5	3,389%	4,367%	2,40%	1,406%
6	3,367%	4,418%	2,10%	1,550%
7	3,354%	4,427%	2,20%	1,639%
8	3,357%	4,481%	2,20%	1,713%
9	3,376%	4,559%	2,20%	1,779%
10	3,384%	4,522%	2,00%	1,848%
11	3,405%	4,605%	2,00%	1,912%
12	3,422%	4,602%	2,00%	1,965%
13	3,428%	4,545%	2,00%	2,006%
14	3,433%	4,544%	2,00%	2,041%
15	3,438%	4,549%	2,00%	2,071%
16	3,407%	4,253%	2,00%	2,080%
17	3,380%	4,256%	2,00%	2,088%
18	3,356%	4,256%	2,00%	2,095%
19	3,334%	4,251%	2,00%	2,100%
20	3,315%	4,259%	2,00%	2,106%
21	3,278%	4,042%	2,00%	2,101%
22	3,244%	4,038%	2,00%	2,097%
23	3,214%	4,051%	2,00%	2,093%
24	3,186%	4,044%	2,00%	2,089%
25	3,160%	4,041%	2,00%	2,086%
26	3,119%	3,811%	2,00%	2,074%
27	3,080%	3,797%	2,00%	2,062%
28	3,045%	3,814%	2,00%	2,052%
29	3,012%	3,808%	2,00%	2,042%
30	2,981%	3,804%	2,00%	2,033%
31	2,950%	3,772%	2,00%	2,024%
32	2,921%	3,773%	2,00%	2,015%
33	2,893%	3,760%	2,00%	2,006%
34	2,867%	3,766%	2,00%	1,998%
35	2,843%	3,775%	2,00%	1,990%
36	2,820%	3,769%	2,00%	1,983%
37	2,798%	3,764%	2,00%	1,976%
38	2,777%	3,761%	2,00%	1,970%
39	2,758%	3,779%	2,00%	1,964%

² Inclusief afslag van 0,1%-punt over alle looptijden

40	2,739%	3,760%	2,00%	1,958%
41	2,714%	3,612%	2,00%	1,949%
42	2,690%	3,608%	2,00%	1,940%
43	2,667%	3,605%	2,00%	1,931%
44	2,645%	3,604%	2,00%	1,923%
45	2,624%	3,604%	2,00%	1,915%
46	2,604%	3,606%	2,00%	1,908%
47	2,585%	3,610%	2,00%	1,901%
48	2,567%	3,615%	2,00%	1,894%
49	2,549%	3,596%	2,00%	1,888%
50	2,532%	3,603%	2,00%	1,881%
51	2,519%	3,692%	2,00%	1,877%
52	2,506%	3,678%	2,00%	1,872%
53	2,494%	3,692%	2,00%	1,868%
54	2,482%	3,680%	2,00%	1,864%
55	2,471%	3,696%	2,00%	1,861%
56	2,460%	3,684%	2,00%	1,857%
57	2,450%	3,702%	2,00%	1,854%
58	2,440%	3,692%	2,00%	1,850%
59	2,430%	3,682%	2,00%	1,847%
60	2,420%	3,671%	2,00%	1,843%
61	2,411%	3,692%	2,00%	1,840%
62	2,402%	3,683%	2,00%	1,837%
63	2,394%	3,707%	2,00%	1,835%
64	2,385%	3,665%	2,00%	1,832%
65	2,377%	3,689%	2,00%	1,829%
66	2,369%	3,681%	2,00%	1,826%
67	2,362%	3,707%	2,00%	1,824%
68	2,354%	3,665%	2,00%	1,821%
69	2,347%	3,692%	2,00%	1,819%
70	2,340%	3,685%	2,00%	1,816%
71	2,334%	3,715%	2,00%	1,814%
72	2,327%	3,671%	2,00%	1,812%
73	2,321%	3,702%	2,00%	1,810%
74	2,314%	3,657%	2,00%	1,807%
75	2,308%	3,689%	2,00%	1,805%
76	2,303%	3,722%	2,00%	1,804%
77	2,297%	3,677%	2,00%	1,802%
78	2,291%	3,670%	2,00%	1,800%
79	2,286%	3,705%	2,00%	1,798%
80	2,281%	3,700%	2,00%	1,796%
81	2,275%	3,653%	2,00%	1,794%
82	2,270%	3,689%	2,00%	1,793%
83	2,265%	3,684%	2,00%	1,791%
84	2,261%	3,722%	2,00%	1,790%
85	2,256%	3,674%	2,00%	1,788%
86	2,251%	3,669%	2,00%	1,786%
87	2,247%	3,709%	2,00%	1,785%
88	2,242%	3,659%	2,00%	1,783%
89	2,238%	3,700%	2,00%	1,782%
90	2,234%	3,696%	2,00%	1,780%
91	2,230%	3,692%	2,00%	1,779%
92	2,226%	3,687%	2,00%	1,778%
93	2,222%	3,683%	2,00%	1,776%
94	2,218%	3,679%	2,00%	1,775%
95	2,214%	3,675%	2,00%	1,774%
96	2,211%	3,721%	2,00%	1,773%
97	2,207%	3,667%	2,00%	1,771%
98	2,204%	3,714%	2,00%	1,770%
99	2,200%	3,659%	2,00%	1,769%
100	2,197%	3,707%	2,00%	1,768%

De rendementscurve is gebaseerd op het strategisch beleggingsbeleid en de feitelijke ratingverdeling van vastrentende waarden. Voor de premie 2024 is de volgende beleggingsmix en ratingverdeling van vastrentende waarden gehanteerd:

Strategische beleggingsmix	
Discretionaire swaps	12%
Euro staatsleningen	17%
Credits (bedijfsobligaties)	12%
Aandelen ontwikkelde markten	23%
Aandelen opkomende markten	6%
Catastrofe bonds	3%
High Yield obligaties	5%
Emerging Market Debt	3%
Vastgoed	9%
Hypotheke	10%
Totaal	100%

Ratingverdeling vastrentende waarden	
AAA	46,9%
AA	14,5%
A	10,7%
BBB	10,7%
High Yield	17,2%
Totaal	100%